SÅNGLEKAR
FRÅN NÄÄS

Enligt uppdrag ordnade
och utgifna
af

Otto Hellgren
förste lärare vid Filipstads folkskolor

Stockholm
Abr. Lundquists förlag
tryckt hos P. Palmquists aktiebolag 1920.

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

Förord.

Åren närmast omkring senaste sekelskifte hafva på visst sätt kommit att blifva ett skede af pånyttfödelse för sånglekarna i norden. Väl sant att äfven flera tiotal af år förut åtminstone i vissa trakter af Sverige **ringdanser, ringlekar,** ännu förekommo, men detta dock endast på barnkalas, innan dessa ännu öfvergått till sin vederstyggliga form af barnbaler med dansprogram och kottiljongsdekorationer. Själf erinrar jag mig mycket väl, huru under slutet af 1850- och början af 1860-talet Göteborgsbarnen, gossar såväl som flickor, med förtjusning svängde omkring i ringdanser sådana som »Höga berg och djupa dalar», »Där brinner en eld, den brinner så klar, den brinner i tusende kransar», »Jag har fått den stora sorgen, jag har mist min lilla vän», »Hej så lustigt som fiolerna de gå», »Där gingo två gubbar i snöden». Dessa ringdanser och många med dem hafva på sin tid tillhört området för de vuxnas förströelser, så väl inom hus som ute i gröngräset, ehuru de så småningom fått vika för andra, långt mindre värdefulla och oskyldiga nöjen. Barn äro emellertid konservativa och kanske ej fullt så mycket som de vuxna underkastade modets växlingar. Detta visa de särskildt i sina lekar. De icke allenast bibehålla sådana, som de äldre redan låtit fara, men många af deras lekar visa sig vid närmare undersökning vara intet annat än rena efterhärmningar af de äldres allvarliga sysselsättningar. Genom att studera barnavärldens lekar kunna vi därföre ofta nog skaffa oss kännedom om gångna släktens seder och bruk. Ett sakförhållande är äfven, att hos de s. k. vilda folkstammarna icke endast barnens lekar utan äfven de fullvuxnas danser och pantomimer nästan öfverallt motsvara de förhärskande arbetsformerna inom de särskilda samhällena. Att äfven här i Sverige sådana fäderneärfda på det dagliga arbetet häntydande sångdanser förekomma, torde vara välbekant. Jag

behöfver härvidlag endast påminna om **Väfva vadmal, Skära hafre, Vill ni veta, huru bonden på åkern sår säd?, Skörda linet, Räfven raskar öfver isen** m. fl. d.

Redan länge — ja redan så långt tillbaka som från senare hälften af sjuttonhundratalet — ljuda i skildringar af svenskt folklif beklaganden, att de af förfäderna så omtyckta, så gärna och ofta öfvade ringdanserna voro på väg att försvinna. Dessa ringdanser gingo i Skåne under namn helt enkelt af **jul-lekar**, men de förekommo, åtminstone flera af dem, lika mycket omkring den på midsommarafton resta majstången. Så småningom hade de emellertid dött bort i egenskap af allmän folksed. Många orsaker hade härtill medverkat. Å ena sidan kommo religiösa hänsyn med i spelet, hvilka dömde alla dylika förströelser såsom syndiga, men å den andra förhöll det sig nog så, att de gamla ringlekarna i likhet med de gamla folkdräkterna befunnos för simpla och fingo gifva vika för de från utlandet stammande sällskapsdanserna vals, polka och française. Huruvida sedligheten vunnit på bytet, torde väl vara mer än tvifvelaktigt; att skönheten icke gjort det, är säkert.

Men likasom de gamla färgrika folkdräkterna i viss mån åter börjat komma till heder, har ett återupplifvande ägt rum äfven af fädernas danser och ringlekar. Det af **Frithiof Holmgren** för ett tjugotal år sedan i Uppsala stiftade sällskapet Folkdansens vänner, som sedan fått så många afläggare, har med stor framgång verkat, att icke allenast allmogens nästan bortglömda karakteristiska danser utan äfven dess vackra dräkter vunnit inträde i sällskapslifvet. Hvad Holmgren gjort för folkdanserna har, besjälad af samma svenskmannasinne, **Artur Hazelius** gjort för ringlekarna. På Skansen, detta i sitt slag enastående friluftsmuseum, där svunna tider väckas upp till nytt lif, redde han 1897 hem för fädernas ur kulturhistorisk och äfven ur bildningssynpunkt så betydelsefulla danslekar och gaf härigenom en impuls till deras spridning i vidare kretsar. För att så i verkligheten skulle kunna ske, ha emellertid äfven andra krafter varit i verksamhet.

Redan de sista åren af 1880-talet, ja måhända än tidigare, hade man vid de på Nääs anordnade slöjdkurserna mera enskildt börjat öfva sånglekar. Då från och med 1895 särskilda kurser för utbildande af lekledare blefvo vid slöjdlärareseminariet upprättade, kom inlärandet af dessa lekar att ingå i kurserna, och det torde icke vara förväget att påstå, att Nääs, där lärare och lärarinnor från alla

lansändar stämma möte, i väsentlig män medverkat till att gamla och nya sånglekar nu äro på god väg att vinna insteg icke allenast i Sverige utan äfven i flera andra länder, de skandinaviska i främsta ledet.

Helt naturligt har under loppet af dessa år ett stort antal sånglekar blifvit pä Nääs öfvade och äfven pröfvade. Först och främst har detta varit fallet med samtliga mera bekanta svenska lekar af ifrågavarande slag, men till dessa hafva äfven slutit sig åtskilliga blott inom någon viss ort kända sånglekar, sådana från andra länder och till sist en eller annan af kursdeltagare särskildt sammanställd med ord och musik förenad lek. Bland de senare kan här nämnas **Älfvalek** samt **Och hör du, skön jungfru**, hvilka båda vunnit välförtjänt bifall. Många af dessa lekar hafva aldrig blifvit utgifna i tryck, åtminstone på svenska språket, medan återigen andra måst uppsökas i olika samlingar. Detta afskrifvande af ord och musik har naturligtvis åsamkat rätt mycket arbete, och det har befunnits i hög grad önskvärdt icke allenast hvad beträffar deltagarna i lek-kurserna på Nääs utan äfven för andra lärare och lärarinnor, som önska öfva sånglekar med barn och ungdom, att få dessa sammanförda på ett ställe. Åt förste lärare **Otto Hellgren**, Filipstad, som på ett synnerligen framgångsrikt sätt verkat såsom sång- och lekledare på Nääs, gafs därföre uppdrag att för utgifning i tryck ordna och i vissa fall bearbeta ett urval af dessa sånglekar. Med välvillig hjälp af i första hand fröken **Sigrid Enlund**, Gäfle, och förste lärare **Emil Dalin**, Ö. Eneby, samt dessutom bl. a. fröknarna **Sally Högström**, och **Greta Köhler**, Stockholm, **Katrine Rambeck**, Kristiania, och **Louise Petersen**, Köpenhamn, har herr Hellgren nu fullgjort uppdraget. I denna bok SÅNGLEKAR FRÅN NÄÄS föreligger resullatet.

Då, såsom här är fallet, lekarna afse att tjäna uppfostrande syften, kräfva de gifvetvis en omsorgsfull sofring. Vissa af de gamla, ofta från medeltiden stammande ringlekarna äro till hela sin läggning sådana, att de alldeles måste uteslutas, vid andra åter blir en mindre ändring behöflig i sångtexten, på det att hvad som i ett eller annat afseende skulle kunna verka stötande, må aflägsnas. Personligen hyser jag visserligen den uppfattningen, att, **åtminstone då det gäller barn**, de ord, som sjungas till en lek, äro af jämförelsevis ringa betydelse. Barnen rikta nämligen sin uppmärksamhet endast på utförandet och icke på orden. Å andra sidan betraktar jag det alls icke

såsom något helgerån, om med varsam hand en affilning sker

å de gamla sångtexterna. Det är ju lätt påvisbart, att de flesta af dem under tidernas lopp undergått större eller mindre ändringar, och då det, såsom här är fallet, gäller uppfostrans heliga sak, blir under alla omständigheter försiktighet en dygd.

De i denna samling medtagna 100 lekarna äro, såsom lätt synes, af olika slag. Här finnas sålunda **dramatiska ringdanser, lyriska ringdanser**, hvad som skulle kunna kallas **rent pedagogiska sånglekar**, några **folkdanser** och slutligen några ur kulturhistorisk synpunkt synnerligen intressanta **folkvisedanser**. Jag tror emellertid, att utgifvaren haft goda skäl för sin åtgärd att sammanföra hvad han kallar **egentliga lekar** uti de trenne hufvudafdelningarna: närmast för barn, för barn och ungdom, närmast för ungdom. Såsom alla likartade indelningar har väl äfven denna i vissa fall blifvit beroende på indelarens personliga tycke och smak, men såsom en ledning vid användandet af boken kan den dock alltid vara af visst värde.

Jag slutar med önskan, att denna bok må visa sig vara en god bok, lika god som afsikten med dess utgifvande. Den vill bringa glädje, men ert glädje som höjer, icke en som förnedrar.

Nääs i februari 1905.

Otto Salomon.

*

Några anvisningar.

Utför under den varmare årstiden sångleken helst i fria luften! Använd icke tjocka eller åtsittande kläder! Begagna så vidt möjligt lätta skodon! Alla deltagare — äfven s. k. icke sångare — böra i regel sjunga med, ty sång, särskildt under dans, är hälsobringande. Närmast till barn riktas uppmaningen: Sjung ej hårdt, än mindre skrikigt och ej heller för länge utan afbrott; de spruckna rösterna blifva många nog ändå. På det att sångorganet må få tillbörlig hvila, böra de lekande utföra sången omväxlande.

Gif i sångleken luft åt den oskuldsfulla glädtigheten, som finnes inom dig! Beflita dig om god kroppshållning och behagliga rörelser!

Rätt bedrifven är sångleken en god bundsförvant till gymnastiken, men för att så må blifva fallet, bör den, särskildt vid inöfvandet, ledas af fullt lämplig person. Dennes närmaste uppgift är härvidlag att befordra enhetlighet i takt och utförande. Saknar en lärare nödiga förutsättningar, bör han blott med stor varsamhet uppträda som ledare och hellre öfverlåta åtminstone den musikaliska delen af ledningen till något med godt gehör begåfvadt barn.

Filipstad den 28 febr. 1905.

Utgifvaren.

*

PÅ NÄÄSGLÄD DIG ÅT LIFVET I DINA UNGA ÅR!

Leksånger.

a) Där leker fager våg vid Nääset.

Raskt och lifligt. *) Melodi af Gunnar Wennerberg

Där leker fager våg vid Nääset, där jublar ungdomsmod på strand, där svänger i det gröna gräset en sorglös skara hand i hand. Och i allén, den sekelgamla, där ålder ser på ungdom ned, kring sångarfanan de sig samla hvar afton efter gammal sed.

Hvart går ditt tåg, du unga skara? Hvar stannar du, vår framtids hopp? — Till bron vid Säfvelången klara, där höjes sångarfanan opp. Där ljuder stilla sång i kvällen, där brusar tordön fram ibland, och bortom viken drömma

tjällen, de fagra små, på grönan strand.

Tillbaka nu, I unga tärnor, med gossarna till grönan äng! Än tänder natt ej sina stjärnor, än lyser västern till en sväng. Tillbaka in i muntra ringen att binda kransar hand i hand så fast och troget, så att ingen kan lossa edra knutna bandi

*) Med tillstånd af originalförläggaren Abr. Hirschs förlag.

Jag vet ej skönare på jorden än ungdomslek och munter sång. Jag älskar landet uti norden, där visan ljuder dagen lång, där dräkter blåa, gula, röda stå täflande med ängens blom, och alla sångens källor flöda, och glädjen varar året om.

Och tänker jag, hur sång och gamman sig ena fast med manligt mod, hur kraft och glädje bo tillsamman och flöda med det friska blod, och tänker jag, hur sorgfritt sinne gror friskt och grönt som ängens gräs, då ilar längtande mitt minne till sommarn på det fagra Nääs.

Carl Bergö

b) Gladt vi gå,

(B-dur.)

Gladt vi gå. Hög och blå morgonhimmeln är; och i höjd, hör, hvad fröjd ibland lärkors här! Hvem vill ej till skogen springa till en munter lek, till att låta sången klinga mellan björk och ek! |: La la, la la la, la la, la la la, la la la la la, la la la la, la, la la la la! :|

Blommor små fagra stå uppå tufvan grå, högre opp uti topp kuttra dufvor blå. Bäcken porlar uti dalen, ren och silfverklar, ekorr'n klättrar uti alen, hurtig, kvick och snar. La la, o. s. v.

Skynda då gladt att gå ut till hurtig lek! Mod får barm, kraft får arm, färg får kinden blek. Du får kraft uti din lunga af en sådan dag, du kan jubla, du kan sjunga riktigt raska tag.

La la, o. s. v.

c) Ut till lek!

Melodi: »Vintern rasat ut bland våra fjällar» (G-dur).

Ut till lek! Vi vilja arfvet värna, lekens konst, som fäderna oss lärt. Lekens vackra strid ser svensken gärna; manligt idrottslif är honom kärt. Hell dig därför, lekens muntra skara! Stort och fosterländskt det är, ditt mål: svenska lynnets glada art bevara, gjuta mod i barm, i kroppen stål.

Ut till lek! Låt fältets friska fläktar jaga bort förkonstling, lögn och flärd! Om i håglös ledsnad du försmäktar, blir ditt sinne friskt i lekens värld. Härligt är att lekkamrater vinna, med dem dela lekens lust och nöd. Vänskap, knuten så, kan ej försvinna, brinner lifvet ut med samma glöd.

Ut till lek! I sol och luft dig löga, hälsa drick i djupa, fulla drag! Stärk dig så för allvarsvärfven höga! Lifsmod, dådlust där för intet tag! Lekens genius sväfvar kring dig sakta, lossar mildt på lifvets boja tung. Hör, han ber dig: Lekens gåfva akta, hon bevarar själen stark och ung!

J. W. Åkermark,A. EGENTLIGA LEKAR.

N:r 1—94.

I. Närmast för barn.Före afdelningens användande torde ordförklaringarna i slutet af boken noga genomgås.

N:r 1—40.

1. Abborren leker.

Deltagarna bilda stor ring. Inom ringen en deltagare, abborren.

Abborren leker, tills noten går sönder, och hvar han finner hålet, så kryper han ut.

Ringen göres i början vid, men drages allt mer och mer ihop. Vid strofens slut söker abborren att tränga sig ut ur ringen. Misslyckas han, förblir han fortfarande abborre. Lyckas han, byter han plats med den, som släppte ut honom, hvilken således blir abborre.

2. Bina.

a)

Stor ring (= bikupan); deltagarna hand i hand. *Ett* par bildar port genom att hålla upp sina förenade händer (= kupans fluster). Inne i kupan några barn (= bina), af hvilka ett är samhällets drottning. Utanför kupan på litet afstånd ifrån hvarandra några barn, som föreställa blommor.1. Ut vi fly med lif och lust, suga blomstrens sköna must.

2. Aldrig trötta i vår id nyttja flitigt vi vår tid.

Deltagarna i ringen utföra sången. Vid 1 flyga alla bina, med undantag af drottningen, surrande ut ur kupan och svärma omkring bland blommorna efter honung. Med armar och händer utåtsträckta utföra de därunder lätta flygrörelser.

Vi om sommarn dagligdags samla honung, samla vax. Under vinterns storm och sus bo vi trygga i vårt hus.

Vid 2 skynda bina in i kupan och bilda ring kring drottningen.

Kring vår lilla drottnings tron ha vi grundat våra bon. Inga faror henne nå, när på vakt vi troget stå.

Under denna vers kretsa bina omkring drottningen.

Backe upp och backe ner blomsterängen genljud ger af vårt nit och muntra surr, surr surr surr, surr surr, surr surr.

Vid 1 flyga bina åter surrande ut till ängens blommor.

Då ordet surr sista gången sjunges, skola alla bin vara samlade omkring drottningen. För hvarje gång leken tages om, byta bina plats med några af de lekande, som förut stått stilla, och blifva då blommor e. d.

b)

(Från engelskan af Jeanna Oterdahl.)

Några af deltagarna ordna sig i en halfcirkel. Hvar och en håller en kvist i handen och föreställer ett träd. Framför träden knäböja några andra deltagare med hvar sin blomma i handen. De föreställa blommor.16

Två gossar, som stå mellan träden och blommorna, hålla ett föremål, som antages varå en bikupa. Under denna ställa sig några flickor, som föreställa bin.

Just som so - len sti - ger opp öf - ver ber - gets

hö - - ga topp,

al - - - la bi - - na från

sin sang

fly - - ga ut kring skog och äng, fly - - ga ut att häl - - sapå blom - - ma hvit och blom - ma blå, fly - - ga

ut att häl - - sa på blom - ma hvit och blom-ma blå.

Vid 1 gnola (surra) barnen. Gossarna fortsätta därmed hela sången igenom. Från 2 sjunga flickorna orden. Vid 3 flyga bina ut ur kupan och kretsa mellan blommorna. Armarna lyftas till vingar och händerna röras lätt dallrande. Vid 4 böja bina sitt hufvud och låtsa med båda hän- derna hämta något från blomman och föra det till munnen.

*) Och med all sin honungslast dra små bina hem i hast, sofva sedan i sitt hus. Men då nästa dag står ljus,

|: börjar samma lif igen: mödan först och hvilan se'n. :

Vid 1 flyga bina till kupan, falla på knä och stödja hufvudet i hän- derna samt låtsa sofva. I denna ställning

förblifva de, till dess sången slutar.

3. Brefdufvan.*)

(Sångtext och melodi ur A. T:s »Sjung med oss, mamma».) Stor ring. En (dufvan) inom ringen.

Li - ten duf-va höj - de ving - en, flög till skogs och sjöng så här:

*) Med tillstånd af originalförläggaren, herr Fr. Skoglund.»Bref från vän-nen jag så tro-get i det lil - la näb-bet bär.»

Ringen går medsols i liflig takt. Därinom flyger dufvan, flaxande med armarna. I näbbet håller hon ett bref. Snart antyder hon sin önskan att få öfverlämna brefvet åt någon i ringen. Ringen stannar. Dufvan slår sig ned (d. v. s. knäfaller) framför vederbörande, som emottager brefvet ur dufvans näbb.

Alla dufvor höja vingen, flyga bort och sjunga gladt: »Fri och lätt som jag är ingen, ingen hök kan få mig fatt.»

Alla i ringen springa efter hvarandra och flaxa med armarna.

4. Daggen går.

(Melodi: Lnnka på. Se n:r 81!)

Stor ring; alla i ringen vända inåt med händerna på ryggen. En utom ringen med en knuten näsduk 1. d. (== daggen) i handen.

: Daggen går, daggen går. Skam om slag af den man får. :| *) Trala-la-la o. s. v.

Under sjungandet af första reprisen går utemannen rundt om ringen och lämnar helt oförmärkt daggen åt en af de lekande. Den som får daggen, slår med densamma vid 1 den närmast till höger eller vänster om ho- nom stående kamraten i ryggen. Förföljd af sin tuktomästare rusar den slagne ögonblickligen i väg rundt om ringen och försöker att genom flykten rädda sig undan flera slag. Kommen tillbaka till sin plats är han skyddad för vidare slag.

Den som öfverlämnade daggen, tar plats efter den som erhöll den. Vid lekens omtagning ger förföljaren daggen till annan person.

5. Denna dalern.

Stor ring; deltagarna sittande eller stående och vända inåt. En inuti ringen. En slant, en knapp 1. d. hålles dold af någon i ringen.Den-na da-lern den skall vandra från den e - na till den an-dra.

Låt den gå, låt den gå, att den ic - ke stan - na må!

Redan från versens början låtsa alla ha slanten och genom rörelser med händerna öfverlämna den till närmsta granne. Innemannen pekar på den hand, han tror dölja ringen. Handen öppnas. Är det rätt gissadt, blir innehafvaren inneman. I motsatt fall ger han den misslyckade gissaren ett slag på handen, hvarpå denne ytterligare har att pröfva lyckan.

Anm. De lekande kunna hålla i ett snöre, på hvilket man trädt en mindre ring. Alla låtsa, att de skjuta ringen åt det ena eller andra hållet.

6. De små tvätterskorna.

Jämnt antal i stor ring, hand i hand. Indelning till två.

De i leken nämnda handlingarna utföras så naturtroget som möjligt.

Så gå vi rundt om ett e - ne - ris-snår, e - ne - ris-snår, Så gör' vi, så, när vi tvät - ta klä'r, tvät - ta klä'r,

e - ne - ris - snår. Så gå vi rundt om ett e - ne - ris-snår tvät - ta klä'r. Så gör' vi, så, när vi tvät - ta klä'r

ti - digt man-dags - mor - gon. ti - digt mån-dags - mor - gon.

Under orden »så gå vi rundt om ett enerissnår» o. s. v. till reprisens slut marseherar ringen i liflig takt och gör därpå halt med vändning inåt. Anm. Samma ord ingå som första repris i alla verserna.Så gå vi rundt om ett enerissnår etc.

Så gör' vi, så, när vi skölja vår tvätt tidigt tisdagsmorgon.

Så gå vi rundt etc.

Så gör' vi, så, när vi hänga upp tvätt tidigt onsdagsmorgon.

Man låtsar kasta kläderna upp öfver ett jämförelsevis högt spändt streck.

Så gå vi rundt etc.

Så gör' vi, så, när vi mangla klä'r tidigt torsdagsmorgon.

De udda stiga fram, vända sig emot de jämna till höger och fatta ring- stöd. De udda ha ledningen, och, börjande med högra armen, sträcka de armarna växelvis, i takt med sången.

Så gå vi rundt etc.

Så gör' vi, så, när vi stryka klä'r tidigt fredagsmorgon.

Ettorna ha åter stigit in i ledet.

Man stryker med högra handen öfver vänstra underarmen, som förestäl- ler strykbräde.

Så gå vi rundt etc.

Så gör' vi, så, när vi skura vårt golf tidigt lördagsmorgon.

Alla ligga under arbetet på knä.

Så gå vi rundt etc.

Så gör' vi, så, när till kyrkan vi gå tidigt söndagsmorgon.

Ettorna taga ett steg tillbaka. Alla vända sig till vänster, och ettor och tvåor gå parvis arm i arm medsols.

7. Finska leken.

Stor ring; de lekande med höftfäste, bakom hvarandra; indelning till två. I samtliga strofer, utom den tredje, sätter sig ringen i rörelse vid 1 och stannar med vändning inåt vid 2. De i leken nämnda handlingarna åskåd- liggöras i svaren.Vill ni ve - ta, hu - ru bon - den, vill ni ve - ta, hu - ru

bon - den, vill ni ve - ta, hu - ru bon - den på å - kern sår

säd? Se ni, så, så sår bon-den, se ni, så, så sår

bon-den, se ni, så, så sår bon - den på å - kern sin säd.

Vid sådden strör man ut säden med höger hand vid 3, med vänster hand vid 4 o. s. v.

: Vill ni veta, huru bonden, :j vill ni veta, huru bonden han skördar sin säd?

: Se ni, så, så skördar bonden, : se ni, så, så skördar bonden på åkern sin säd.

De lekande låtsa föra lie från höger åt vänster vid 3, 5 och 7.

: Vill ni veta, huru bonden, : vill ni veta, huru bonden till rian kör säd?

: Se ni, så, så kör bonden, :| se ni, så, så kör bonden till rian sin säd.

De udda tjänstgöra som hästar och sträcka sina armar såsom skaklar bakåt. De jämna fatta de bakåtsträckta händerna och låta draga sig fram- åt, under det de göra lindrigt motstånd.

j: Vill ni veta, huru bonden, : vill ni veta, huru bonden han tröskar sin säd? : Se ni, så, så tröskar bonden, se ni, så,

så tröskar bonden på logen sin säd.Båda händerna föras vid tröskningen för hvarje slag högt öfver huf- vudet, för att slagans fart skall bli den största möjliga.

|: Vill ni veta, huru bonden, :

vill ni veta, huru bonden han maler sin säd?

: Se ni, så, så maler bonden, :| se ni, så, så maler bonden på kvarnen sin säd.

Man låtsar fatta med högra handen i handtaget af en handkvarn och föra det rundt i en stor cirkel.

|: Vill ni veta, huru bonden, :

vill ni veta, hur han räknar de pengar, han fått?

|: Se ni, så, så räknar bonden, :

se ni, så, så räknar bonden de pengar, han fått.

Med högra handen plockar bonden pengarna ur den vänstra och skär- skådar noga hvarje slant

: Vill ni veta, huru gumman, :| vill ni veta, huru gumman hon knådar sin deg? |: Se ni, så, så knådar gumman, :| se ni, så, så knådar gumman i tråget sin deg.

Ärmarna kaflas upp, och man knådar med båda händerna.

|: Vill ni veta, huru gumman, : vill ni veta, huru gumman hon bakar sitt bröd? : Se ni, så, så bakar gumman, : se ni, så, så bakar gumman i stugan sitt bröd.

Degen rullas med händerna. Till sist ger man den färdigformade kakan några små klappningar.

: Vill ni veta, huru gumman, :| vill ni veta, huru gumman hon gräddar sitt bröd ? |: Se ni, så, så gräddar gumman, : ser ni, så, så gräddar gumman i ugnen sitt bröd.

Man låtsar fatta med båda händerna om en långskaftad brödspade och föra kakan in i ugnen. Den nödvändiga lilla knycken, för att kakan skall åka af spaden, må ej förglömmas.j: Vill ni veta, huru barnen, :

vill ni veta, huru barnen de äta sitt bröd?

|: Se ni, så, så äta barnen, :|

se ni, så, så äta barnen i stugan sitt bröd.

Under synbarlig förnöjelse för man brödet med båda händerna upp till munnen.

8. Gossen skulle åka.

Stor ring; deltagarna hand i hand.

bos-sen | Flick-an)

skul-le å- ka, spän-de för en krå-ka, ing-en ha - de

han hon

som kör-de. Än slank det hit, och än slank det dit, och

än slank det ned i di - ket.

Vid 1 rör sig ringen i liflig takt. Vid 2 göres utfall på vänstra foten, vid 3 på den högra. Vid 4 göres hastigt en djup knäböjning. Vid 5 reser man sig upp igen.

För omväxlings skull sjunger man vanligen hvarannan gång »gossen» och hvarannan gång »flickan».

9. Haren och hunden.

Stor ring. Inom ringen några af de lekande, hvilka sätta sig på huk och söka att efterlikna harens långa öron

genom att hålla upp två fingrar på sidorna af hufvudet. Utom ringen lika många (= hundar), som lura på hararna.Ha - ren ut - i grä - set satt och sof. Är du sjuk, du Ha - re, tag för hun-den dej i akt! Den är far- lig,

lil - le man, att du ic - ke hop - pa kan? Ha - re hopp, och den kan bi - ta med sin hvas - sa tand. Ha - re spring,

ha - re hopp, ha - re hopp! ha - re spring, ha - re spring!

Alla i ringen dansa rundt och sjunga. Vid 1 i första versen hoppa alla hararna omkring inne i ringen. Vid 1 i andra versen springa hararna och hundarna springa efter för att om möjligt ta dem. Hararna få springa, hvar de vilja. När alla hararna äro fångade, bli hundarna harar. De förra hararna välja nya hundar och stiga själfva ut i ringen.

10. Hattar, hattar ha vi köpt.

Stor ring, som rör sig medsols; deltagarna hand i hand. Vi antaga, att åtta personer utföra leken: Anna, Gustaf, Elin, Oskar, Hanna, Axel, Stina och Johan.

Hat - tar, hat - tar ha vi köpt. Mång-a

jung-frur gos - sar

ha vi mött; så

möt - te vi

jung - fru An - na. eos - sen Gu - staf.

För

hen-ne ho-nom

sko-la vi ni - ga, förhen - ne ho - nom

sko - la vi bu - ga, för

hen - ne ho - nom

sko - la vi

vän - da oss om i dan - sen.

Vid 1 stannar ringen och alla niga, under det de se på Anna.

Vid 2 buga sig alla.

Vid 3 klappa alla i händerna och vända ^sig om ett hvarf motsols. Anm. Anna vänder sig därvid blott ett halft hvarf och fortsätter således dansen med ryggen inåt ringen.

Samma strof sjunges om igen. Nu gäller det Gustaf, som från början stod till vänster om Anna. Turen kommer därefter till Elin, Oskar o. s. v., tills alla vändt sig om i likhet med Anna.

Vänd, vän - de - Ii, vän - da! Hvem sko - la vi vän - da?

När som An - na vän - der sej, så vän-da vi oss al - la.

Vid 1 vänder sig Anna helt om. Strofen sjunges om, tills alla i tur och ordning vändt sig likasom Anna.

Bind, bindeli, binda! Hvem skola vi binda? När som Anna binder sej, så binda vi oss alla.

Vid 1 (se melodien vid andra strofen!) lägger Anna sin högra arm i kors öfver den vänstra och fattar med sin högra hand i sin vänstra grannes (d. v. s. Gustafs) högra hand och med sin vänstra hand i sin högra grannes vänstra hand. Vid nästa omsjungning gör Gustaf på samma sätt, därnäst Elin o. s. v., tills alla bundit sig.Lös, löseri, lösa! Hvem skola vi lösa? etc.

Vid 1 släpper Anna sina kamraters händer och fattar med sin högra hand Johans högra och med sin vänstra Gustafs vänstra.

Vid nästa omsjungning gör Gustaf på samma sätt, därpå Elin o. s. v., tills alla löst sig.

Alla hålla nu i ring som vid lekens början.

Slut, sluteri, sluta! Hvem skola vi sluta? etc.

Vid 1 släpper Anna sina kamraters händer och går ur ringen.

Vid nästa omsjungning drar sig Gustaf ur leken, därpå Elin o. s. v.,

tills Johan ensam är kvar. När han dansat till strofens slut, är det ock slut på leken.

11. Hej, tummen opp!

De lekande parvis efter hvarandra, i stor dubbel ring, för rörelse med- sols; paren hand i hand.

Hej, tum-men opp, än - da opp i väd-ret! Hej, tum-men ner,

än - da ner i back - en. Tral-le ral - le ral - la, ral - le ral - le

ral - la, träl - le ral - le ral - le, ral - la!

Vid 1 lyftes den lediga handen till hjässhöjd; tummen hålles därunder uppsträckt; de öfriga fingrarna äro krökta. Vid 2 sträckes armen rakt upp- åt. Vid 3 sänkes handen med den sträckta tummen åter till hjässhöjd och vid 4 så djupt ned som möjligt.Från 1 t. o. m. 4 springa paren framåt i takt med musiken; man börjar med yttre foten; vid ordet »ända» stampning med främre foten. Under trallen omdansning.

När versen tages om, stå makarna vända mot hvarandra, gossarna fortfarande i yttre ringen. Nu sträcka alla upp vänstra handens tumme och sätta samtidigt fram vänster fot. Vid 3 och 4 föres handen nedåt igen. Äfven här markeras vid ordet »ända» medels en stampning med den främre foten.

Under trallen dansar man, efter en klappning i händerna, om med den flicka, som står närmast till vänster om den, man nyss hade till maka. Sedan sålunda ombyte af makar skett, tages leken om från början.

12. Hemfärden.

De lekande parvis i stor ring.

Jag vill kö - pa en häst, jag vill lå - na en vagn, som skall kö - ra den själf ut - i fly - gån - de fart, och

bli al - la små till gagn. Jag vill

hem-ma vi ä - ro väl snart. Ja,

hem - ma vi ä - ro väl snart, ja, hem - ma vi ä - ro väl

närt! Jag vill kö - ra den själf ut - i fly - gån - de fart, och

hem-ma vi ä - ro väl snart 1Vid 1 sätter sig ringen i rörelse. Vid 2 vänder sig hvarje gosse mot sin vänstra och hvarje flicka mot sin högra granne. De motstående slå tre gånger mot hvarandras händer. Alla göra vid 3 helt om. De nu mot- stående förfara på samma sätt och dansa sedan om med hvarandra, vid 4 medsols, vid 5 motsols.

Gossen för flickan öfver till sin vänstra sida, hvarpå leken börjas på nytt.

13. Här kommer jag med bröderna mina.

De lekande parvis vända mot hvarandra, i två led, leden 4 steg åtskilda. Gossar i ena, flickor i andra ledet. Hvarje led har sin anförare. Båda an- förarna bilda det ena flygelparet; gossarnas anförare står på gossledets högra flygel.

Här kommer jag med brö-der-na mi - na. Ef - ter kommer du med

syst-rar-na di - na. Ro-ligt är att van-dra med hvar-an-dra.

Vid 1 gå bröderna hand i hand tre steg mot systrarna och återvända vid 2.

Vid 3 gå systrarna mot bröderna och återvända vid 4. Vid 5 gå bröderna åter fram; vid 6 gå de tillbaka.

Un - der det vi van - dra, så häl - sa vi hvar - an - dra.

häl - sa vi hvar - an - dra, häl - sa vi hvar - an - dra.

Ro - ligt är att häl - sa på hvar - an - dra.Vid 1 göra bröderna höger om och gå efter hvarandra motsols, häl- sande, förbi systrarna, därpå åter till sina platser och göra halt med vänd- ning åt vänster. Versen sjunges om, till dess gossarna återkommit till sina platser.

Systrarna göra omedelbart därefter vänster om och gå under samma sång medsols, hälsande, förbi bröderna och därpå åter till sina platser samt göra halt med vändning åt höger.

Under det vi vandra, så gå vi uti sicksack. Roligt är att vandra med hvarandra.

Samma melodi som till andra versen. Bröderna göra återigen höger om och gå eller springa i sicksack mellan systrarna och därpå motsols till sina platser, där de göra halt med vändning åt vänster. Flickorna göra strax därefter vänster om och anträda samma tur medsols mellan bröderna. Komna till sina platser, göra de halt med vändning åt höger.

Under det vi vandra, så kedja vi hvarandra. Roligt är att kedja in hvarandra.

Melodi som i andra versen. Bröderna göra höger och systrarna vänster om. Alla sätta sig i marsch och bilda kedja. Gossarna gå därunder mot-, flickorna medsols. Komna till sina platser, göra leden halt med vändning' mot hvarandra.

Under det vi vandra, vi byta med hvarandra. Roligt är att byta med hvarandra.

Melodi som närmast förut. Anförarna ha i handen hvar sin blomma, knapp 1. a., som i sicksack sändas mellan leden och utbytas vid motsatta flygeln samt därefter på samma sätt återsändas till anförarna. Se bilden 1

Här kommer jag med bröderna mina o. s. v.Ord och melodi som i första versen. Anförarna gå hand i hand mellan leden och ta plats vid motsatta flygeln. Nästa par följer exemplet o. s. v., tills alla paren tågat raden utefter åtminstone en gång.

14. Hök och dufva.

Stor ring; en deltagare (dufvan) inuti ringen; en annan (höken) utanför.

Duf - van flax - ar i bu-ren sin. Hej, ro - sen-de lil-ja! Duf - ve - HI - ja och duf-ve - ros! — — — — — —

Hö-ken svin-gar ut-om-kring och vill den duf-van att fån-ga. När som hö- ken far sin kos, kan du kvitt-ra och sjun-ga.

Flaxande med armarna som vingar flyger dufvan omkring inuti ringen och håller sig därvid, utan att dock låtsa om hökens närvaro, så långt som möjligt från honom.

*) Vi ska skrämma den höken bort. Hej, rosende lilja! Scho, å scho, du stygga hök! Aldrig får du din vilja.

Vid 1 kryper dufvan ut och får ej flyga in före versens slut. Höken försöker nu att dessförinnan vidröra dufvan. Lyckas han, blir dufvan hök. Höken utser i så fall en ny dufva och intar den lediga platsen i ringen. Misslyckas höken, fortsätter han att försöka vidröra en ny dufva. Denna utses af den förra dufvan, hvilken intar den lediga platsen i ringen.

15. I gröna lunden.

Stor ring; deltagarna vända inåt; händerna på ryggen med insidan uppåt. En deltagare inuti och en utom ringen, den senare försedd med en finger- ring, en knapp 1. d.I grö- na hin-den i af-ton-stun-den, där hit - ta vi på en

ring, bäst vi gå. Se du, jag har rin-gen; se du, jag har

rin-gen; se du, jag har rin-gen, jag!

Vid 1 företager utemannen en spatsertur omkring stora ringen och lägger oförmärkt fingerringen i någon af de öppna händerna.

Vid 2 sträcka alla fram sina händer, knutna, mot innemannen. Den som har ringen, sjunger därvid ordagrant textens ord; de åter, som icke hafva ringen, säga: »Se du jag har ingen». Af dessa olika uttryck söker innemannen draga fördel vid lösandet af sin uppgift, som består i att gissa hos hvilken deltagare ringen finnes.

Gissar han orätt, tages leken om, tills han lyckas finna den rätte, som då blir inneman, medan utemannen intar hans plats i ringen och den förre innemannen blir uteman, hvarpå leken börjas på nytt.

16. Jag gick mig ned till sjöastrand.*)

(Sångtext och melodi fritt efter A. T.:s »Sjung med oss mamma».) Stor ring; en som ledare inuti ringen.

Jag gick mej ned till sjö-a-strand, till sjö - a-strand. Där Han

möt - te mej en gam-mal man med staf i hand.

häl-sa-de så, han häl - sa - de så. Han fråg-te, hvad land jag var *) Med tillstånd af originalförläggaren, herr Fr. Skoglund.korn-men i - fra'. Jo, jag är korn-men från Ni - ga - re-land, från

Ni - ga - re-land, från Ni - ga - re-land. Och den som in - te

ni - ga kan, han är in - te kom-men från Ni - ga - re-land.

Under första reprisen marschera deltagarna med lätta steg och göra vid 1 halt med vändning inåt ringen. Hälsningssättet omväxlande. Ett högtidligt och vackert sådant är att under bugning och nigning åt sidorna (t. ex. vid 2 till vänster, vid 3 till höger) mjukt föra händerna framåt-utåt. Handens in- sida vändes uppåt. Anm. Litet fantasi hos ledaren kan föröfrigt här komma bra till pass. Vid 4, 5, 6 o. s. v. till 12 niga deltagarna eller nicka, »armsträcka» (d. v. s. sträcka armarna), buga, ringa (= sidoböjningar till vänster och höger), »beeksömma», hoppa, klappa, flyga, »kråkhoppa» (== hoppa kråka) 1. d., allteftersom man i st. f. Nigareland insätter Nickareland, Arm- sträckareland, Bugareland o. s. v.

17. Julbocken.

Stor ring. En inuti ringen med förbundna ögon och en staf i handen.

Ut- i rin-gen kring vi svän-ga, när på dör-ren boc-ken slår. Gis-sa, gis - sa, gis - sa julbock, hvem som snart e - mot dig går!

Tra-la, la la la, la la la! Tra-la, la la la, la la la!

Gis-sa, gis-sa, gis-sa jul-bock, hvem som nu e - mot dig går!Vid 1 sätter sig ringen i rörelse. Bocken stöter i golfvet med stafven. Vid 2 berör bocken med sin staf någon af de lekande. Vid 3 stannar ringen; den deltagare, som vidrörts med stafven, närmar sig bocken och härmar med förställd röst något djurs läte. Bocken gissar, hvem den annalkande är.

Gissar han rätt, blir den namngifna bock, och leken börjas på nytt. Gissar han orätt, tages andra reprisen en gång till, och han gör ett nytt försök.

Skulle bocken äfven nu misslyckas, får han med händerna ta i den, som närmat sig honom, och gissa på nytt.

18. Julgransvisa.

(Ur »Julklappen» 1895.) (Sångtext af Rafael Hertzberg; musiken af J. Ölander.)

Stor ring, för rörelse medsols; de lekande hand i hand; inuti ringen julgranen.

Nu ha vi ljus här i vårt hus, ju- len är kommen,hopp fa - ra - le - la!

Bar-nen i ring dan- sa om-kring, dan- sa om-kring. Gra-nen

står så grön och grann i stu-gan, gra-nen står så grön och grann i stu-gan.

Tra - la - la - la - la, tra - la - la - la - la, tra - la - la la - la, la - la!

Vid 1 trestegsdans, vid 2 stanna alla med vändning inåt ringen. Vid 3 göres under höftfäste hopp på stället med hälislagning, vid 4 sparksteg, vid 5 och 6 dalsteg samt vid 7 ställningssteg med handklappningar.Kom, lilla vän, kom nu igen, dansa kring granen, hopp faralela!

Glädjen är stor, syster och bror, syster och bror, |: pappa, mamma, alla gå i dansen. :| Tralalalala, tralalalala, tralalalala, lala!

Kom, tag en svang, klappar i mängd julbocken hämtat,

hopp faralela!

Lutfisk och gröt, tårta så söt, tårta så söt |: få vi sedan, när vi tröttnat dansa. :| Tralalalala, tralalalala, tralalalala, lala!

Andra och tredje stroferna utföras som den första.

19. Kom Börn, vi nu os stille.

Deltagarna hand i hand i stor ring; en utses till ledare.

Kom Börn vi nu os stil - le i Kres först gan-ske 111 - le, saa

vi - de vi den ud, se saa, og en skal da i Mid-ten staa.

Vid 1 gå alla in emot midten af ringen; vid 2 gå de tillbaka. Ledaren stannar därvid inne uti ringen och utför, då hvar och en af de följande verserna sjunges *första* gången, de i versen nämnda handlingarna. Deltagarna i ringen dansa därunder hand i hand sidogalopp med- eller mot- sols och stanna vid versens slut med vändning inåt.

Vid *omsjungningen* af dessa verser eftergöra deltagarna i ringen de af ledaren närmast förut utförda handlingarna. Ledaren betraktar därunder än den ena, än den andra och låtsar belåtenhet, då någon gjort sin sak bra.

|: Mon I det Arbejd kender at ælte Smör med Hænder og til et Stykke rundt og tæt at trille det med Haanden let. :|

|: Og mon I saa kan spinde derefter Garnet vinde. Med Foden Rokken faa i Gång med Haanden trække Traaden lang. :|Då man spunnit, skall tråden vindas utaf tenen. Detta tillgår på så sätt, att, sedan trådändan med höger hand fästats omkring vänstra tummen, tråden vindas till en härfva omkring vänstra armbågen och tumgreppet.

j: Hör nu hvor Hanen galer, til sine Fruer tåler og bryster sig saa stolt og kry, som styred han den halve By. :j

|: Se Krebsen baglæns lister , og skönt den stundom mister en Klo, den kommer dog afsted, og det kan vi vel göre med. :|

Man går, som kräftan, baklänges.

: Og nu skal vi probere som Frö at avancere, den gör et Hop og kvække saa igen et Hop, et Kvæk, se saa. :|

|: Nu hopper der en Hare,

men den er strax i Fare.

En Jæger sigter — skyder — hyt!

Fik vi en Haresteg — jo pyt! :|

Vid skjutningen lägges vänstra handen upp på högra öfverarmen. Högra armen riktas rätt fram med sträckt pekfinger.

: Nu stampe vi som Heste, så har vi gjort vört Bedste; men er tilsidst dog bedst tilfreds, naar vi som Born staa her i Kres. :[

20. Kom och blif med!

Stor ring. En är anförare.

Kom och blif med, men var lätt på tå, snabbt i vänd-nin-gen

skall det gå! Hå hå hålVersen sjunges så många gånger, att alla de vid 2 angifna handlingarna hinna utföras, hvarefter leken afslutas med första reprisen.

Vid 1 hoppa alla i sidogalopp, första gången medsols, och slå för hvarje hopp klackarna tillsamman.

Vid 2 utföras följande handlingar: l:a gången versen sjunges knäfall på högra knäet; 2:a gången knäfall på vänstra knäet; 3:e gången knäfall med högra armbågen stödd mot golfvet och hufvudet lutadt mot högra handen under höftfäste med den vänstra; 4:e gången detsamma men med vänstra armbågen mot golfvet och höftfäste med högra handen; 5:e gången klappning i golfvet med högra handen; 6:e gången detsamma med den vänstra; 7:e gången knäfall, därunder händerna läggas på golfvet, den ena ofvanpå den andra och hufvudet stödes mot den öfra handen.

Efter utförd handling reser man sig hurtigt upp, klappar i händerna, tager samman i ring och fortsätter sidogaloppen, växelvis med- och mot- sols, under omsjungning af första reprisen.

21. Kom syskonen mina!

(Melodi: >Och flickan hon går i ringen med röda gullband». Se n:r 67!). Alla i stor ring, utom två flickor, som stå utanför ringen.

|: Kom syskonen mina, kom skåden en ring! :| j: Det kommer två främmande fröknar härin. :

Iland i hand träda de två »fröknarna» inom ringen. Ringen stannar

: De niga, de buga, de hälsa: god dag. :

|: Ja, nu få vi se, hvem som helst hon vill ha. :|

Under höftfäste niga och buga alla mot de inom ringen stående.

: Vi sjunga, vi jubla, vi dansa med fröjd. :| |: Och sången den klingar mot himmelens höjd. :

De två välja sig hvar sin vän och dansa med honom.

Flickorna ta plats i ringen. Gossarna träda utom densamma, och leken börjar ånyo, därvid i andra versen ordet niga utbytes mot buga: »De buga, de buga etc». Och så kallas de naturligtvis herrar och ej fröknar.

22. Kråkan sitter på taket.

Stor ring. Några meter utom ringen ett begränsadt litet område, kråkboet.

Krå-kan sit - ter på ta -'ket, så grip hen-ne då, så grip hen - nedå til - - Ii - - ka med hen - nes ma - ka! Ti - de - ral - la -

la, ti - de - ral - la - la! Och den som sät - ter sig sist, skall

si - sta fjä-dern ha mist. Och där-med sit - ta vi al - la!

Ringen rör sig med vanliga hoppsteg. Vid 1 huka alla sig ned, hvar och en så fort han kan. Den som då sätter sig ned sist, är kråka och får gå ut ur ringen. Kråkan försöker nu att springande rädda sig in i boet, men förföljes af alla de andra, som försöka att fånga henne och plocka fjädrarna af henne. Ingen får röra kråkan, sedan hon uppnått boet.

Alla bilda ring, och leken börjas på nytt.

23. Kvarnleken.

Stor ring; omväxlande en gosse och en flicka; de lekande bakom hvar- andra.

Ma -la, ma - la bo -nor i kvarnen, det skall al - la små

flic - kor sros - sar

gö - ra. Ma - la en och ma - la två, al - la

gos - sar flic - kor

ska se på; bom bom bom!

Ringen går i marschtakt; gossarna med höftfäste. Flickorna låta ena handen föreställa kvarn och mala med den andra. Vid 1 taga flickorna ett fritt språng i luften för hvarje ord. Vid omsjungningen hålla flickorna höft- fäste och gossarna mala o. s. v.24. Med min Haand jeg banker.

Deltagarna parvis i stor ring; hand i hand.

Med min Haand jeg ban-ker klap klap klap, med min Fod jeg tramper

trap trap trap, en to tre et lil - le bit - te Hop. Saa-dan vi

dan-se ind-til Le-gen hö-rer op.

Vid 1 marscherar ringen med- eller motsols; vid 2 klappa alla hän- derna. Vid 3 stannar ringen och alla stampa foten i golfvet tre gånger. Vid 4 vända sig makarna, vinkande med pekfingret, mot hvarandra och göra vid 5 ett höjdsprång. Vid 6 fatta alla åter hand i hand i stor ring och fortsätta springande i samma riktning, som de vid versens början marscherade.

x)Se vi danne her en lille Ring, 2)hvor vi danse to og to omkring, 3)en to tre og et 4) lille bitte Hop. 5)Saa sige vi igen Farvel og Stop.

Vid 1 fatta makarna hvarandras händer och dansa om medsols, vid 2

motsols. Vid 3, 4 och 5 samma handling som vid 4, 5 och 6 i första versen.

Makar bytas, och leken tages om.

25. Min man var en konstig man.

Stor ring; hand i hand.

Min man var en kon-stig man, fem-ton kon-ster kun - de han.Han kun-de ni - ga och böe - - ka, han kunde ro-sor-na ploc - - ka, » » skju-ta fågeln på gren, » » svänga sig om'på ett ben. » » hä-står-ne kö - - - ra, » » hvi-ska i ö - - - ra,

» » ra - ka ha - kan sin, » » klap-pa ma - - kan sin,

» » strum-por-na stic - - ka, » » påhuf-vu-det nic - - ka, » » spe - la på gi - - - ga, och slutligen kunde han ti - - - ga.

Vid 1 rör sig ringen i vanlig marsch eller, för större lifaktighets skull, med danssteg.

Vid 2 stannar ringen, händerna frigöras, och man utför de två nämnda konsterna. Därpå sätter sig ringen åter från 1 i rörelse, hvarpå man vid 2 stannar och utför nästa två konster. Så från 1 igen o. s. v.

Leken lämnar öppet fält för uppfinningsrikheten att hitta på nya hand- lingar, hvilkas namn parvis rimma på hvarandra.

26. Morsgrisar a' vi allihopa.

A. Stor ring; en eller flera flickor inom ringen.

B. Två ringar: en större och en mindre därinom. I den inre ringen, som första gången utgöres af enbart flickor, andra gången af enbart gossar o. s. v., vända sig deltagarna utåt. Ringarna röra sig åt motsatta håll.

Mors-gri-sar ä' vi al - Ii - ho-pa, al - Ii- ho -pa, al-li-ho-pa.

Mors-gri-sar ä' vi al - Ii - ho - pa, al - Ii - ho - pa, a

ja' mä'. Ja' mä' å du mä'! %

A. Vid 1 bjuder flickan inuti ringen upp en gosse och dansar med honom till 2, då paret stannar. Vid 3 och 4 buga sig båda för hvar- andra.Flickan går ut i ringen, gossen stannar inom densamma, och leken bör- jas på nytt.

B. Vid 1 sätta sig ringarna i liflig rörelse. Vid 2 stanna de. Vid 3 bugar sig hvar och en af inre ringens flickor för någon af de midtför stående gossarna i yttre ringen, hvilken skyndsamt med en bugning besvarar hälsningen. Vid 4 se under A här ofvan!

De gossar, på hvilka flickorna hälsat, bilda inre ring, flickorna inta deras platser i yttre ringen, och leken börjas på nytt.

21. Musikanterna.

Stor ring; en af deltagarna såsom anförare inuti ringen. Alla gå i marschtakt.

Jag är en mu - si - kant i - från A - me - ri - kas land.

Vi ä - ro mu - si - kan - ter i - från A - me - ri - kas land.

Jag kan ock blå-sa. Vi kun-na blå-sa ut -i trum-pe-ten,

ut - i trum - pe - ten: Tam tam ta - ram, tam tam ta-ram, tam

tam ta-ram, tam tam ta-ram; tam tam ta-ram, tam tam ta-ram, tam

tam ta-ram, tam tam!Jag är en musikant ifrån Amerikas land. Vi äro musikanter etc. Jag kan ock spela. Vi kunna spela |: uppå fiolen :| Sim sim serim, sim sim serim etc.

Jag är en musikant ifrån Amerikas land. Vi äro musikanter etc. Jag kan ock spela. Vi kunna spela |: på positivet :| Kling kling kling kling, kling kling kling kling etc.

Jag är en musikant ifrån Amerikas land. Vi äro musikanter etc. Jag slår på trumma. Vi slå på trumma |: allt under marschen :\ Brum brum brum brum, brum brum brum brum etc.

Anföraren och deltagarna söka att efterhärma de rörelser, musikanterna utföra, då de blåsa trumpet, spela fiol, spela på positiv, slå på trumma 1. d. Ord och melodi ange, när musiken begynner i hvarje strof.

28. Nickleken.

Stor ring, för rörelse medsols; en eller flera gossar inom ringen.

Kom och tag en sväng med mig. Bå-da hän-der ger jag dig.

En gång hit, en gång dit, så i ring vi svan - ga kring.

Nic -ka huf-vu't, nick nick nick! Vin - ka fing-ret, vink vink Klap-pa hän-der, klapp klapp klapp! Stam - pa fo - ten, tramp tramp

vink! En gång hit, en gång dit, så i ring vi svan-ga kring, tramp! — — — — — — — — — — — — —Vid 1 sätta sig alla i vanlig marsch. Gossen inom ringen bjuder upp en flicka; därvid räcker han henne båda händerna.

Ringen dansar vid 2 ett tretaktsteg motsols, vid 3 ett tretaktsteg med- sols, vid 4 rör den sig med lätta springsteg motsols. När reprisen sjunges om, göras samma steg, ehuru i motsatta riktningar.

Gossen inom ringen dansar vid 2 med flickan vid sin högra sida ett tretaktsteg utefter stora ringen medsols; vid 3 vända båda helt om utan att släppa hvarandras händer 'och dansa ett tretaktsteg utefter stora ringen mot- sols; vid 4 dansar paret om medsols. Vid reprisens omsjungning samma steg i motsatta riktningar. • .

Vid 5 stanna alla och nicka på I och II. Vid 6 nicka de i täkt med åttondelarna. Vid 7 och 8 utföres handlingen i samma tidsmått som vid 5 och 6. Vid 9, 10 och 11 samma danssteg som vid 2, 3 och 4 första gången; vid reprisens omsjungning samma som vid 2, 3 och 4 andra gången.

Flickan, som uppbjudits, stannar inom ringen, gossen går ut och leken börjas på nytt.

29. När barnen gå till skolan.

De lekande, parvis vända mot hvarandra, i stor dubbel ring. Gossarna, innanför. .

Vå-ra hän-der tvät-ta vi så här, så här vå - ra hän-der vi

tvät-ta, så här. Vå-ra hän-der tvät-ta vi så här, när vi gå om

mor-gon till sko-lan. Tra - la la la la la la la la! Trä-

la la la la! Tra - la la la! Tra-la la la la la la!

Vårt hår det kamma vi så här, så här vårt hår vi kamma, så här. Vårt hår det kamma vi så här, när vi gå om morgon till skolan. Tralala etc.

Våra kläder borsta vi så här,

så här våra kläder vi borsta, så här.

Våra kläder borsta vi så här,

när vi gå om morgon till skolan.

Tralala etc.Under de tre första stroferna utföra de lekande den handling, hvarom de sjunga.

Vid 1 omdansning första gången med-, andra gången motsols.

Små snälla barn gå till skolan gladt, gå till skolan gladt, gå till skolan gladt. Små snälla barn gå till skolan gladt, så rena om händer och näsa! Tralala etc.

Paren vända sig vid fjärde strofens början till marsch motsols, hand i hand; ledig hand i sida. Marschen börjas med yttre foten, och de förenade händerna svängas fram och tillbaka.

Vid ordet »gladt» klappa de lekande i händerna.

Vid 1 dansa paren om som förut och stanna i utgångsställning.

Nu byter man makar genom att taga ett steg åt höger.

30. Olle i skogen.*)

(Sångtext och melodi ur A. T:s »Sjung med oss, mamma».)

Alla deltagare utom tre bilda stor ring. Dessa tre äro: Olle, björnen och mor. Olle går ensam inne i ringen. Björnen och mor hålla sig tills vidare utanför densamma.

Mors lil - la 01 - le i sko-gen gick, ro - sor på kind och

sol-sken i blick. Läp - par - na små ut - af bär ä - ro blå.

»Ba - ra jag slapp att så en - sam här gå!»

Vid 1 sjunga deltagarna i ringen, under det Olle tyst larfvar omkring med små steg. Vid 2 sjunger Olle ensam i bedröfvad ton.

*) Med tillstånd af originalförläggaren, herr Fr. Skoglund.44

*) Brummelibrum, hvem lufsar där V

Buskarna knaka. 2) En hund visst det är. Lurfvig är pälsen. Men Olle blir glad.

8) »Se, en kamrat, det var bra, se god dag!»

Vid 1 stampa alla takten och sjunga. Under tiden kommer björnen, lufsande på fyra ben, in i ringen, där han till att börja med likgiltigt pro- menerar omkring. Vid 2 närmar sig Olle björnen och gör utan vidare hans bekantskap. Vid 3 upphöra stampningarna och ringens sång. Olle sjunger i stället ensam och räcker fram sin hand

för att hälsa på björnen. Denne reser sig på bakbenen och räcker fram ramen.

x) Klappar så björnen med händerna små

2) räcker fram korgen: 3) »Se där, smaka på!»

4) Nalle han slukar mest allt hvad där är:

5) »Hör du, jag tror, att du tycker om bär!»

Olle och björnen ha nu trefligt tillsammans. Björnen går ömsom på två, ömsom på fyra ben. Vid 1 sjunger ringen, under det alla klappa hän- derna i takt med sången. Olle klappar smeksamt björnen men sjunger ej med. Vid 2 göra alla i ringen en inbjudande handrörelse och böja kroppen lindrigt framåt. Olle, vänd mot björnen, gör likaså. Vid 3 sjunger Olle ensam. Vid 4 sjunga åter alla utom Olle. Björnen mumsar nu allt hvad han kan. Med glädje åser Olle detta. Vid 5 tystnar åter ringen och Olle sjunger ensam. Nalle mumsar fortfarande.

*) Mor fick nu se dem, gaf till ett 2) skri.

3) Björnen sprang bort — nu är leken förbi!

4) »Ah, hvarför skrämde du undan min vän?

5) Mor lilla, bed honom komma igen!»

Vid 1 sjunger ringen ensam. Vid 2 skriker mor, som hittills stått utanför, gällt till och rusar in i ringen. Björnen blir rädd och skyndar på alla fyra ut. Under det ringen sjunger, ser mor vid 3 bestraffande på Olle och hotar honom smått med den lyfta handen. Olle ser förundrad på henne. Vid 4 sjunger han ensam, med en förebrående blick på modern. Vid 5 ändrar han hastigt uppsyn och svänger gladt om med mor, under det han i hastigare täkt sjunger sista versraden.

De tre hufvudpersonerna taga plats i ringen, sedan de utsett efterträdare, hvarpå leken börjas om igen.

31. Räfleken.

En af deltagarna föreställer räf, en annan gås, de öfriga gåsens ungar. Dessa ställa sig i rad bakom gåsen. Hvar och en håller sina händer på den framför ståendes axlar. Räfven sitter på en sten (en stol 1. d.).Gå - sen går på går - den och nop - par grönt gräs. Tvi

va - le den rät - ven, sa tal - sker han ar — om som - ma-ren!

Gåsen, följd af sina ungar, går under sången ett hvarf omkring räfven,

som låtsar sofva. Vid sångens slut ställer sig gåsen framför räfven; ungarna

ordna sig snabbt rakt bakom gåsen. Denna inleder följande samtal med räfven:

G.: Är räfven hemma i dag? R.: Ja.

G.: Hvad gör han då? R.: Han sitter på en sten

och knaprar på ett ben,

väntar färskt till kvällen. G.: Hvem skall det bli? R.: Du och dina ungar.

Just som räfven sagt ut sista ordet, rusar han upp för att med handen beröra (= taga) någon utaf gåsungarna. Gåsen har att med snabba rörelser och utbredda vingar (armarna) hindra räfven i hans framfärd.

Räfven får ej med våld skjuta undan gåsen. Ungarna skola utan att släppa sitt tag snabbt vika undan för räfven. Den, som släpper taget, blir räfvens byte. För hvarje gång någon unge blifvit tagen, afstannar leken, och de återstående ungarna ordna sig hastigt. Då ingen unge återstår, börjar leken omigen.

Den först tagna ungen blir nästa gång räf; den sist tagna gås.

32. Räkneleken.

De lekande parvis i stor enkel ring. Om möjligt några meter mellan hvarje par. En eller flera udda.

Ett två tre fy - ra fem sex sju åt - ta ni - o ti - o elf - vatolf. Tret - ton fjor - ton fem - ton sex - ton sjut-ton ar'-ton

nit-ton och tju-go. sjut-ton ar'-ton nit-ton och tju - go.

Ett å tju - go å två å tju - go, tre å fy - ra fem å Ett å tret -ti — — — — — — — — — — — —

sex a tju - go tju - go - sju tju - go - at - ta a

tju - go - ni - o a tret - ti!

o. s. v. till etthundra, då man åter börjar från ett.

»Udden» söker sig en maka(-e), helst å motsatta sidan af ringen, och dansar efter en artig hälsning under ringstöd med henne tillbaka till sin plats. Den nya »udden» söker sig ofördröjligen en maka(-e).

33. Skomakaredansen.

Stor ring.

Kä - re sko - ma - ka -re hör här-på! Mi - na skor ä - ro

allt för små. Jag må få ett par an-dra på, el-jest jag skul-lerent för - gå. Sr - - r - - r. Sr - - r - - r. Tra - la la la,

la la la! Tra - la la la, la la la la!

Man dansar rundt till 1; där göres vänster knä uppåt böj och med ar- marna en rörelse, som när skomakaren drar ut beeksömstråden. Vid 2 hoppa alla rundt på stället med vänster knä uppböjdt och slå med knytnäfven på knäet i takt med sangen.

Vid lekens omtagning göres höger knä uppåt böj o. s. v.

34. Skomakareleken.

(Från engelskan af Jeanna Oterdahl)

Stor ring. En af deltagarna sitter på marken inom ringen med nedböjdt hufvud (skomakaren). Ringen går rundt, under det att den sjunger visan i gäckande ton.

Allt in - un - der äp - pel - trä' sit - ter vår mä - ster, lap-par

stöf - lar på sitt knä, vår sn,å - la gam - la mä - ster.

Allt inunder äppelträ' sitter vår mäster botar tofflor på sitt knä, vår snåla gamla mäster.

Allt inunder äppelträ* sitter vår mäster, ,

räknar slantar på sitt knä, vår snåla gamla mäster.Allt inunder äppelträ' sitter vår mäster. Tag den sista, du kan se, du snåla gamla mäster.

Vid slutet af första strofen sträcker sig skomakaren plötsligt fram och griper tag i någon af de lekande. Den gripne får ej slita sig lös.

Vid slutet af andra strofen fångar den nyss gripne på samma sätt en annan, och så fortsättes leken, ända tills alla bildat en kedja, som efter hand rullats rundt om skomakaren.

Näst sista strofen sjunges, medan den siste deltagaren fångas. (De öfriga stroferna upprepas, så länge det behöfves). Skomakaren skall nu själf springa ut och söka fånga den siste. De öfriga skola därvid försöka att åter rulla kedjan omkring honom, så att han på nytt göres till fånge.

Då sista deltagaren fångats, sjunges sista strofen, medan kedjan hastigt rullas upp.

Den sist fångne blir skomakare, då leken tages om.

35. Slängkompass.

Stor ring; deltagarna hand i hand.

Den som vill va - ra med i släng-kom-pass, den må va - ra

täm - me - Ii - gen rask! Ett två tre och fy - ra och feml

Så kom-mer släng-kom-pass i - gen.

Ringen rör sig i liflig sidogalopp. Vid »ett två tre och fyra och fem» klappa alla i händerna och snurra rundt. De taga strax därpå åter i ring och galoppera vidare.

Utan uppehåll tages leken om gång efter annan.36. Så lin.

Stor ring.

Kom, sko-len I få se, hur mor hon säd - de Ii - net! Hon

gjor - de så hä - ra, hon tram-pa - de på tä - ra*), hon

kkp - pa - de si - na hän - der. Hej, lu - stigt! sa - de hon.

Kom, skolen I få se, hur mor hon skörda1 linet! Hon gjorde så härå o. s. v.

Kom, skolen I få se, hur mor hon häckla1 linet! Hon gjorde så härå o. s. v.

Kom, skolen I få se, hur mor hon spann linet! Hon gjorde så härå o. s. v.

Kom, skolen I få se, hur mor hon väfde linet! Hon gjorde så härå o. s. v.

De i verserna nämnda handlingarna utföras under sången. Vid 1 höjer man sig på tå. Vid 2 klappar man i händerna. Vid 3 svänger man rundt ett hvarf på stället.

37. Prinsessan Törnrosa.

Stor ring; inom densamma en mindre. En af deltagarna är ledare. Denne utser en flicka till prinsessa Törnrosa, en annan till ond fé och en gosse till prins. Törnrosa sätter sig inom den inre ringen med handen under kin- den. Feen och prinsen gå utanför den stora ringen. Under sången rör sig den yttre ringen med-, den inre motsols.

*)Tära= tårna.Törn - ro - sa var ett vac-kert barn, vac-kert barn, vackert barn. Törn-

ro - sa var ett vac-kert barn, vae-kert barn.

Hon bodde i det höga slott, höga slott, höga slott, Hon bodde i det höga slott, höga slott.

Den inre ringen lyfter armarna till hög kedja. Så kom den onda fé därin o. s. v.

Den onda feen går in uti ringen till Törnrosa och lägger sin hand på hennes hufvud. Törnrosa sluter ögonen och faller i slummer, och feen går ut.

Törnrosa sof i hundra år o. s. v. Törnrosa sofver.

Då växte häcken kämpahög o. s. v. Den yttre ringen stannar och bildar hög kedja.

Så kom den vackra prins därin o. s. v. Den yttre ringen sätter sig åter i rörelse, och prinsen går in till Törnrosa.

Törnrosa må ej sofva mer o. s. v.

Prinsen lägger sin hand på Törnrosas hufvud, och hon vaknar. Han tager henne så i handen, hvarvid hon reser sig upp.

Och alla hjärtan glädja sig o. s. v.

Prinsen och Törnrosa fatta hand i hand och dansa om åt samma håll som den yttre ringen. Takten liflig.

Tra-la-la, la la, la la la, o. s. v.

I ännu lifligare takt fortsättes dansen.

Feen blir prinsessa. Ledaren utser ny fé och ny prins, hvarpå leken börjas om. Ringarna växla rörelseriktning.38. Ut rider Rödes.

Stor ring. Inom ringen minst två personer: Rödes och en eller flere af hans söner på hvar sin häst (d. v. s. stol, pall, träbock 1. d.).

Ut ri - der Ro - des med si - na sö - ner sex och sju. Den

e - ne he - ter Håll - fast. Håll-fast var en gam - mal tjuf,

stal bort skep - pet, där det låg. Ri - den fort, ri - den fort,

ak - ten er för Håll - fast!

Vid 1 sätter sig ringen i rörelse. Ryttarna jämka sig så småningom, skenbart utan afsikt, allt närmare ringen.

Vid 2 galoppera de på sina hästar rakt på ringen och hugga med ena handen fatt i den förste bäste, som kan nås. Att märka är. att ringen ej får brista. Man skyddar sig för att blifva gripen genom att snabbt rusa förbi den anfallande, som alltid måste hålla i hästen med ena handen.

Fångarna blifva ryttare, och leken fortsättes.

39, Vill ni veta, huru alla flickor leka?

Stor ring; deltagarna stå efter hvarandra.

Vill ni ve - ta, vill ni *ve - ta, hu - ru al - la fliek-orle - ka? Dockan vag-ga, doc-kan vag-ga. Al - la vän-da sig om.

|: Vill ni veta, :| huru alla gossar leka? |: Piskan smälla. :| Alla vända sig om.

|: Vill ni veta, :| huru unga flickor hälsa? |: Niga gör' de. :| Alla vända sig om.

: Vill ni veta, :| huru unga herrar hälsa? : Hatten svänga. :| Alla vända sig om.

|: Vill ni veta, :| huru gamla gummor göra? j: Sticka gör' de :| Alla vända sig om.

: Vill ni veta, :| huru gamla gubbar göra? j:'Snusa gör' de :| Alla vända sig om.

Vid 1 sätter sig ringen i rörelse. Vid 2 utföres det, som vid hvarje vers angifves. Vid 3 vända sig alla om; dansar ringen medsols, vänder sig hvar och en medsols; dansar ringen motsols, vänder sig hvar och er^ motsols.

Vid sista versens slut nysa alla kraftigt.

40. Vill ni veta, huru tomten?

(Melodi: Finska leken. Se n:r 7!) Stor ring. Deltagarna med höftfäste, vända för rörelse medsols.

|: Vill ni veta, huru tomten, :| vill ni veta, huru tomten han skyddar ett hem? : Se ni, så, så skyddar tomten, :| se ni, så, så skyddar tomten det hem, han bebor.

|: Vill ni veta, huru tomten, :|

vill ni veta, huru tomten han vakar en natt?

: Se ni, så, så vakar tomten, :|

se ni, så, så vakar tomten den hela långa natt.|: Vill ni veta, huru tomten, :|

vill ni veta, huru tomten gråter öfver stygga barn?

|: Se ni, så, så gråter tomten, :

se ni, så, så gråter tomten Öfver alla stygga barn.

: Vill ni veta, huru tomten, :

vill ni veta, huru tomten glädes öfver snälla barn? |: Se ni, så, så glädes tomten, : se ni, så, så glädes tomten öfver alla snälla barn.

: Vill ni veta, huru tomten, :| vill ni veta, huru tomten tar del i vår fröjd?

: Se ni, så, så tager tomten, : se ni, så, så tager tomten del i vår barnafröjd.

Vid 1 (se melodien!) rör sig ringen alltid i lätt trestegsdans. Vid 2 stannar ringen; deltagarna vända sig inåt; hvar och en söker visa, huru tom- ten gör. I första versen lyftas armarna, skyddande, inåt ringen; i andra ver- sen intages en lyssnande ställning med vänstra (högra) handen bakom vänstra (högra) örat; i tredje versen torkar man bort tårarna; i fjärde klappar man händerna, och i sista versen fatta alla hand i hand och dansa med lätta steg i liflig takt motsols.II. För barn och ungdom.*)

N:o 41—60.

41. Gustafs skåfc

(Sveriges land.)

Deltagarna ordnade i grupper om fyra par, två och två par motstående å sju stegs afstånd, udda par mot udda, jämna par mot jämna, såsom teck- ningen utvisar; O utmärker flickorna, X gossarna.

Gossarna inom paren fatta med sin högra hand flickornas vänstra. Alla med ledig hand i höftfäste.

Gus-tafsskål den bäs - ta är af al - la skå - lar. Gus-tafs

skål den bäs - ta skå - len är. Tra - la - la, la la la,

la la la la, tra - la - la, la la la, la la la la,

*) Före afdelningens användande torde ordförklaringarna i slutet af boken noga genomgås.tra - la - la, la la la, la la la la, tra - la - la!

Första turen.

Vid 1 gå de udda paren (den s. k. premiären) tre steg mot hvarandra och göra halt, buga och gå vid 2 tre steg baklänges till sina platser. — Vid 3 och 4 utföra de jämna paren (sekonden) samma rörelse*

Vid reprisens omsjungning upprepas det hela.

Andra turen.

Vid 5 bilda de jämna paren port; de udda parens gossar gå därvid genom den port, som är till vänster om dem, och de udda parens flickor genom den till höger om dem varande porten.

De som nu mötas, taga med en artig hälsning hand i hand, gossarna med högra, flickorna med vänstra. Då de kommit genom porten, skiljas de åt; gossen skyndar strax motsols till sin plats, flickan medsols till sin. Då makarna vid 6 mötas, klappa de i händerna och dansa om.

Vid reprisens omsjungning bilda de udda paren port och de jämna paren utföra samma tur som nyss de udda.

Om så bestämmes, kan en person, som från början ej deltagit i leken, rycka in under pågående lek. Han undantränger då någon annan omedelbart före omdansningen. Den undanträngde kan, om och när han vill, taga ska- dan igen genom att göra på samma sätt.

42. I dag ä' de' första maj.

De lekande parvis hand i hand, i stor dubbel ring; paren bakom hvar- andra, för rörelse medsols; gossarna ytterst, med de fria händerna i höftfäste.

I dag ä de för - sta maj, i dag ä' de' för - sta

maj, maj, maj! I dag ä' de' för-sta maj, i dag ä' de' för-stamaj! Ad - jös, far - väl, min lil - la vänl Vi rå-kas väl en

gång i-gen; vi rå-kas väl en gång vid mun-ter lek och sång.

Vid 1 trestegsdans med början på inre foten. Vid 2 stanna alla på den framförda yttre foten. Därunder vända sig makarna något emot hvarandra och föra händerna bakåt-uppåt. Vid 3, 4, 5 och 7 samma steg som vid 1. Vid 6 och 8 samma som vid 2.

Vid 9 vända sig makarna inom paren mot hvarandra, slå höger hand- slag och säga med allvarlig uppsyn och handskakning farväl för att vid 10 släppa handtaget och med ett märksteg börja vanlig marsch, flickorna fort- farande med-, men gossarna däremot motsols. Alla börja med högra foten. Marschen fortsättes, tills hvar och en kommer midt för den deltagare, som går närmast framför den, med hvilken han nyss bildat par. Skulle reprisen taga slut, innan man hunnit fram, upprepas ord och melodi från 11 till slutet en eller flera gånger. Leken tages så om från början.

43. Jag ser dej.

De lekande parvis, i tvenne dubbla led. Alla vända åt en linje A—B (se vidstående figur!). Mellan de två inre leden fyra stegs afstånd. Gossarna främst i ena raden, flickorna främst i den andra. De bakom stående hålla händerna på de framför ståendes axlar.

Jag ser dej, jag ser dej. Ti - ra - la - la, la la la,la la la la! Jag ser dej, jag ser dej. Ti - ra - la - la,

la la la la! Ser du mej, så ser jag dej, och

tar du mej, så tar jag dej. Och ser du mej, så ser jag

dej, och tar du mej, så tar jag dej.

De bakom stående inom hvarje dubbelpar leka under första reprisen Hitut med hvarandra genom att vid 1 titta fram till vänster om dem, som stå framför, vid 2 till höger om dem o. s. v. växelvis enligt siffrorna. Vid 12 springa de med en handklappning fram till vänster om de framför stående och dansa om med hvarandra. Vid 13 släppa de hvarandra, klappa i hän- derna och dansa åt motsatt håll med den egna makan(-en).

Makarna byta nu plats, så att de förut bakom stående komma främst och tvärt om, hvarpå leken fortsättes på samma sätt.

Makar bytas genom att alla gossar taga ett stort steg åt vänster. Den vänstra flygelmannen i hvarje gossled rycker upp och blir högra flygelman i motstående gossled, hvarpå leken börjas på nytt.

44. Juldans.

(Af Emmy Köhler. Ur >Jultomten» 1898.) De lekande hand i hand, parvis i stor ring kring julgranen.

Och nu går dan - sen i vi - da ring - ar, och ju - le- Och nu vi å - - ter i dan - sen sving-a, och polskanspol-sføm så mun-tert kling-ar, och här är gläd - je och

to - ner så mun-tert kling-a, och du och jag dan - sa

gam-man. Och gra - nen stolt i sin jul-dräkt prå - lar, och

sam-man. Och al - la lju - sen i gra - nen glin - dra, och

lju - sen glitt - ra med tu - sen strå - lar, och al - la dan- bar-nens ö - gon som stjär-nor tin - dra, och allt är gläd-

sa vi samman, je och gamman.

Och så vi skil-jas en Ii - ten stund, men

traf - fas å - ter i dan-sens rund. Nu är det jul i kung-ens

sal, i min - sta skiul, på berg, i dal, med frost och snö och

stål-blank is på fru - sen sjö, med gran och gris och

ju - le - ljus i al - la hus. Se här, min vän, är

jag i- gen! God dag, god dag och väl - korn-men!Vid 1 dansar ringen i trestegstakt. Vid 2 stannar dansen, hvarvid makarna vända sig mot hvarandra och fatta hvarandras händer, som de höja och sänka i takt, nickande med hufvudet. Vid 3 skiljas paren, hvarefter flickorna gå med-, gossarna motsols och bilda kedja.

Är deltagarnas antal stort, sjunger man om de två takterna mellan 4 och o en eller flera gånger. Orden därstädes utbytas då mot »tra-lalala, tra-lalala». Vid 5 och 6 buga och niga makarna gladt för hvarandra. Vid 7 gifva de hvarandra ett duktigt handslag samt buga och niga än en gång. Vid 8, 9 och 10 skakar man vänskapligt hand; därefter dansa paren polka, medan de sjunga: »Och nu vi åter i dansen svinga» o. s. v. till Fine.

Makar bytas, och leken börjas på nytt.

45. Kom, ska du få en sväng utaf mej!

Stor ring; en eller flera inom ringen.

Kom, ska du få en sväng ut - af mej, jag en af dej, och

du en af mej. Det ska gå he - la la - get om-kring,

sen bör - ja vi å - ny - o.

Hvar ska' vi bygga, hvar ska vi bo? Jo, uppå stranden, där som vi sto'. Där ska' vi sätta huset på strand. Där ska' vi ro i land.

Eller:

Hvar ska' vi bygga, hvar ska vi bo? Hopp, ska' vi bygga! Hej, ska vi bol Där ska' vi sätta huset på strand. Där ska' vi ro i land.

Handlingen framgår af orden. Paret (1. paren) dansar omkring till andra strofens slut. Den uppbjudna stannar inne i ringen; de öfriga ta plats i ringen, och leken börjas på nytt.46. Kulldansen,

De lekande parvis, i stor ring; alla vända inåt ringen; höftfäste. Paren erhålla nummer: ett, två, tre o. s. v.

Vill in - te du, så vill fall' jag, och vi ska' dan - sa med

kul-la. Vill kul-la. . Kul - la, kul - la, kul - la, kul - la,

kul - la, hej! Kul - la, kul - la, kul - la, kul - la, kul - la, hej I

Hej, så dan - sa vi med kul -la!

Första turen.

Vid 1 och 3 vända sig gossarna åt vänster och flickorna åt höger. De förra buga, de senare niga. Vändningen sker på fotsulorna med upplyfta hälar. Vid 2 och 4 vändning och hälsning åt motsatt håll.

Vid 5—6 figurera de nu motstående mot hvarandra med lätta sparksteg. Vid 7 klappa de i händerna och dansa om.

Märk! 5—7 utföres lika i alla turerna.

Vid 8 i denna tur återtar man sin plats i ringen, hvarefter makarna vända sig mot hvarandra.

Andra turen.

Vid 1 göra makarna höger handslag, sätta vänster hand i sidan och föra under hopp på stället med hälislagning, fram vänster fot; klacken stödes mot marken. Vid 2 vänster handslag, höger hand i sidan och höger fot fram på samma sätt som förut vänster. 3 och 4 = 1 och 2.

Vid 8 ordna sig paren ett och två till en fyrkant, likaså paren tre och fyra o. s. v.

Tredje turen.

Utföres som den andra, blott med den skillnad, att de två motstående paren bilda ett kors med händerna.Vid 8

återtager hvar och en sin plats i ringen, hvarefter gossen ställer sig bakom flickan med händerna på hennes axlar.

Fjärde turen.

Vid 1—4 utföres daltitten. Omedelbart efter 4 första gången göra alla helt om.

Vid 8 ordna sig paren såsom vid 8 i andra turen. Hvarje grupp fattar hand i hand och bildar en ring. Alla vända sig för rörelse medsols.

Femte turen.

Vid 1 tages ett steg med vänster fot, vid 2 ett steg med höger fot o. s. v. Under denna marsch lyftes benet hastigt framåt-uppåt och ned- sättes långsamt. Vid 8 bytas makar, hvarefter leken börjas omigen.

47. Marschleken,

Deltagarnas antal bör vara jämt delbart med åtta. Två led i front- ställning; gossarna i första ledet; indelning till fyra; därpå höger om.

Respolskan.

Klang, min väck - ra bjäll-ra, i den se - na kväll! Spring, min

ras - ka få - le, öf - ver mo och fjäll! Hem-åt i - la vi med

vin-dens snab-ba fart, där så hvi - la vi i mju - ka

ar - mar snart. Uch var lye - ka in - gen ma for - tyc-ka.

Al - la kval-lens norr-sken fläm - ta där i skyn. Al - la säl - la min-nen skym-ta för min syn.Första turen.

I. Vid 1 sätta sig alla i marsch. Gossarnas tät viker strax af åt vänster, flickornas tät åt höger. Leden beskrifva så bågar för att mötas vid vänstra flygelns uppställningsplats. Paren taga där hand i hand och fortsätta till sina förra platser.

II. Marschen börjas ånyo, nu parvis hand i hand. A högra flygelns uppställningsplats bryta alla udda par af åt vänster, alla jämna par åt höger och beskrifva så bågar för att dubbelt parvis mötas vid vänstra flygelns upp- ställningsplats. Hvarje grupp om fyra och fyra fortsätter därifrån hand i hand, tills alla komma i höjd med de udda parens uppställningsplatser.

Märk! De första fyra paren bilda fyrkant (se vid- O X

stående figur!), nästa grupp om fyra likaså, 2.

o. s. v. Gossar = X, flickor = 0. x1 , O

O1' x

q

Ayidra turen.

X O

I. Första och fjärde paren byta platser och återvända. Första gången detta sker, åtskiljes fjärde paret och första går emellan; andra gången tvärt om. Gruppens fyra flickor bilda stjärna med höger hand (vänster hand fattar nätt i kjo- len), gå ett hvarf medsols, vända därpå raskt hvar och en till sin make och gå ett hvarf omkring med honom. Alla fyra paren taga nu i ring och gå ett hvarf rundt.

II. Tredje och andra paren utföra samma handling som nyss första och fjärde. Tredje paret motsvarar det första; andra paret motsvarar det fjärde. Gruppens fyra gossar bilda stjärna med vänster hand (höger hand å höften), gå ett hvarf motsols, upplösa stjärnan och gå ett hvarf omkring hvar och en med sin maka. Alla fyra paren ta nu i ring och gå ett hvarf rundt.

Hela andra turen kan, om man så vill, utföras som dans.

Det hela kan afslutas med att alla dansa rundt i en enda stor ring.

48. Nigarepolskan.

Stor ring; alla vända inåt. En deltagare inuti ringen. Samtliga höftfäste.

En Ii - ten tid vi lef - va här med myc-ken mö - da och

stort be-svär. Hej, tom - te - gub - bar, kom och. dan - sa och

låt oss lust - i - ga va - ra! va - ralFörsta turen.

I. a) Deltagarna i ringen sätta vid 1 och 5 vänstra foten spänstigt i marken och flytta vid 2 och 6 fram högra foten med hälislagning. (Anm. Höger knä och vrist hållas sträckta.) Vid 3 och 7 samma regler för högra foten o. s. v. b) Den som är inuti ringen — vi kalla honom X — vän- der sig mot någon kamrat i ringen och utför samma danssteg som de här ofvan under a) beskrifna. Denna — vi kalla henne Y — träder, utan att upphöra med dansstegen, strax inom ringen midt emot den, som bjöd upp.

II. Vid 9 klappa alla i händerna.

a) Deltagarna i ringen fatta vid 9 hand i hand och gå rundt medsols med tretaktsteg. Man börjar med vänstra foten.

b) X hoppar vid 9 helt vänster om och går med tretaktsteg motsols utefter stora ringen. Y lägger strax händerna på X:s axlar och följer efter honom. Detta fortgår till reprisens slut. X gör höftfäste.

Andra turen.

I. a) Vid 1 stannar ringen och utför samma steg som förra gången under första reprisen.

b) X figurerar nu mot en annan i ringen. Vi kalla denne Z.— Y håller sina händer kvar på X:s axlar och utför samma danssteg som denne.

II. Vid 9 klappa alla åter i händerna.

a) Deltagarna i ringen förfara såsom förra gången vid 9.

b) X och Y hoppa båda samtidigt med handklappningen helt vänster om och fortsätta med Y i spetsen motsols utefter stora ringen. Z lägger sina liander på X:s axlar och följer efter honom. X lägger sina händer på Y:s axlar.

Tredje turen.

Vid 1 figurerar denna gång Y på samma sätt för någon i ringen.

Fjärde turen. Efter Y figurerar Z o. s. v., tills ingen återstår i ringen.

Afslutningstur.

Om man så vill, parvis allmän nigarepolska.

Märk! Äro deltagarna många, böra två personer inuti ringen på skilda håll börja figureringen.

49. Nu ä' de' jul igen.

Uppställningen: se här nedan!

Nu ä' de' jul i - gen, och nu ä' de' jul i - gen, och Nu a' de1 — — — — — — — — —ju - len va - rar in -till på ^ ska. Så ä' de' påsk i - gen, och — — — — j)e' va' m . te sant, och

så ä' de' påsk i - gen, och på-sken va-rar in-till ju - la. de' va' in - te sant, för där - e - mel-lan kommer fa - sta.

Första turen.

Flickor (= O) och gossar (= x) parvis i två led med fem stegs af- stånd och uppdelade i a- och b-grupper, som stå

midt emot hvarandra och bestå af fyra, undantagsvis äfven blott tre, -personer hand i hand. Två stegs afstånd mellan grupperna på samma sida. De yttre i hvarje grupp hålla ledig hand i sidan.

I. Vid 1 figurera grupperna a med fyra tresteg fram emot grupperna b, göra med en bugning halt, återvända vid 2 baklänges och göra halt vid 3.

II. Därefter figurera b-grupperna på samma sätt mot a-grupperna.

Andra turen.

I. Hvarje grupp för sig tar i ring och dansar från 1 med-, från 2 motsols.II. De motstående grupperna tillsamman dansa i ring; riktningen som ofvan.

Tredje turen.

I. Hvar grupp för sig bildar stjärna och dansar från 1 med-, från "2 motsols.

II. De motstående grupperna bilda tillsamman stjärna, som går från 1 med-, från 2 motsols. Vid 1 äro gossärna innerst. De hålla höger tum- grepp samt vänster arm om flickornas midja; flickorna lägga höger hand på gossarnas vänstra axel, vänstra handen fattar nätt i kjolen. — Vid 2 vända makarna helt om mot hvarandra, och dansen fortgår efter samma regler, ehuru i motsatt riktning.

Fjärde turen.

De två första motstående grupperna vid ena flygeln, t. ex. A, dansa ut, hvarje särskild grupp hand i hand, och beskrifva de banor, som äro angifnapå teckningen, samt taga plats strax bortom andra flygeln. Så snart dessa grupper hunnit dit, dansa de två följande grupperna ut o. s. v., tills alla utfört denna tur. Anm. När gruppernas tätdansàre råkas vid C, fatta de hvarandras fria händer. Med blicken och de hoplagda händerna riktade framåt fortsätta de mellan leden till flygeln B.

Femte turen.

Kedjedans, hvarvid alla vända sig åt flygeln A och samtidigt sätta sig i rörelse för att efter hand med växelvis höger och vänster handslag hälsa de mötande. Kedjedansen fortgår laget rundt, eller tills man åter är på sin plats.

Sjätte turen.

Stor ringdans, som afslutas med långdans.

Under hela leken bör hvarje stark taktdel markeras med ett hoppsteg.

50. Paa Vossevangen.

Jämna par deltagare, parvis i stor ring; makarna vända mot hvarandra, fattande hvarandras höger hand.

Paa Vos - se - van-gen der vil jeg bo, der vok-ser klö - ver

o - ver hö - je. Der gaar hver ung-karl med blan - ke sko og

med en sölv-knap-pet trö-je. Der dan-ser pi - ger med baand ihaar. De lan - ge flet-nin-ger til jor-den naar. Ja, tro du mig, jeg

si - ger dig, der er det fa-gert at le-ve! Ja, le-ve!

Vid 1 göres kedja. Vid 2 dansa makarna om med hvarandra, första gången reprisen sjunges medsols, andra gången motsols. — Alla verser ut- föras på samma sätt.

Og der staar hassel og birk og el. Der staar en siljepil i dalen träng,

og der staar blaabær paa lien, der bor en huldre bag stene.

og der staar gjeten saa höjt paa fjeld, Der fålder tiden mig aldrig läng,

og elven löber forbi'en. selv naar jeg sidder alene;

Paa marken vokser den grönne lög, ti engen dufter, og drosslen slåar,

i skoven flyver den vilde gjög. og huldren synger, mens elven gaar.

Ja, tro du mig etc. Ja, tro du mig etc.

51. Rillen.

Stor ring, för rörelse medsols. Inuti denna en eller flera gossar, som gå i motsatt riktning.

Ett två tre och fy - ra och fem. Nu ska vi dan - sa

ril-len i-gen. Den ska vi ha, för den går så bra, och

den ska vi dan - sa

till lju - san dag.

hvar en-da-ste dag.

Vid sångens början trestegsdans.A) Första sättet för lekens utförande.

Vid 3 bjuder gossen inom ringen upp en flicka och fattar henne med höger hand om midjan, med vänster gör han höftfäste. Flickan fattar med höger hand antingen om gossens högra hand eller ock lätt i kjolen, sin vänstra lägger hon på gossens högra axel.

Under reprisens omsjungning dansar paret vid 1 ett tresteg i liten båge åt vänster, vid 2 ett tresteg i liten båge åt höger. Vid 3 lyfter gossen, som under tiden stöder sig på vänstra foten, flickan raskt öfver till höger bakåt ett halft hvarf omkring sig. Flickan hjälper därvid obemärkt till genom ett litet hoppsteg. Vid 4 gör flickan, som kommer ned på vänstra foten, ett hoppsteg framåt med denna samtidigt med gossen, som nu öfver- flyttat sin kroppstyngd på högra foten. Hoppstegen fortsättas till reprisens slut och göras långa, men framförallt kraftiga och spänstiga. Den upplyfta foten kastas käckt framåt med sträckt knä och vrist.

Under andra reprisen utföres samma dans.

Gossen går ut i ringen, flickan stannar inne, och leken börjas på nytt. Efter öfverenskommelse sjunges versen en eller två gånger mellan hvarje ombyte.

B) Andra sättet för lekens utförande.

Vid 3 bjuder gossen inom ringen upp en flicka och för henne med höger hand vid sin högra sida. Med ledig hand fattar flickan nätt i kjolen; gossen håller ledig hand å höften eller också något utåtförd.

Första turen.

Vid 1 under reprisens omsjungning dansar paret två tresteg framåt. Vid 3 omdansning medsols.

Andra turen.

Vid 5, första gången, fattar gossen med höger hand om flickans högra pekfinger. Så upplyftas händerna till hvalfbåge, under hvilken flickan, som gossen för framför sig, dansar medsols; flickan har ledig hand i sidan. Vid 6, första gången, dansar paret om såsom vid 3 här ofvan.

Tredje turen.

Vid 5, andra gången, dansar flickan, som med båda händerna fattar nätt i kjolen eller ock håller dem i sidorna, medsols omkring framför gossen, och denne följer, med öfver bröstet korslagda armar, tätt efter henne.

Fjärde turen.

Vid 6, andra gången, fattar gossen raskt med båda händerna om flickans midja, dansar så om med henne ett par hvarf medsols och lyfter henne öfver till sin högra sida. Flickan lägger därvid båda händerna på gossens axlar och hjälper obemärkt till med ett litet hoppsteg.

Makar bytas på samma sätt som bestämts under A här ofvan.52. Räfven raskar öfver isen.

Stor ring; en såsom ledare inom ringen.

Räf-ven ra-skar öf-ver i-sen. Får jag lof, och får jag lof att

sjun-ga flic-kor-nas vi-sa? Så här gör flic-kor-na, hvar de gå, e-

hvar de sit - ta, och hvar de stå. Får jag lof, och får jag lof att

sjun - ga the - kor - nas vi - sa?

Vid 1 sätter sig ringen i liflig rörelse. Vid 2 stannar den och alla vända sig inåt. Vid 2, 3, 4 och 5 nigning. Vid 6 dansar hvar och en om- kring motsols och niger vid 7. Märk! För hvar gång versen sjunges om, härma de lekande någon ny person, som då insättes i st. f. flickorna. Det är lämpligt att låta ej blott olika åldrar, kön och stånd, utan också karakteristiska yrken representeras, t. ex. gossar, fruar, löjtnanter, sko- makare, smeder o. s. v.

53. Skörda linet.

Ett eller flera led (= arbetslag), vända åt A (se bilden!), på fyra stegs afstånd från hvarandra och med fem deltagare i hvarje. Ledets vänstra flygelman kallas ledare, de öfriga arbetare. Dessa erhålla numren 1, 2, 3 och 4, räknadt från ledaren.Nu ska' vi skör-da Ii - net i dag, häck-la det väl och spin-na det bra.

Se'n ska' vi söm-ma skjor-ta och kjol, svän-ga oss gladt i dan-sen.

Dunk dunk dunk, dunk dunk dunk: väf-sto - len slår, spo - len den går.

Dunk dunk dunk, dunk dunk dunk. Svän-ga oss gladt i dan-sen.

Skördandet tillgår så, att man vid 1 tar ett fång af det på fältet stående linet, drar upp det vid 2, lägger ned det vid 3 med en markerad sväng till höger framåt och åter reser sig upp vid 4. Samma arbete utföres under takterna 5—8, hvarefter arbetet är slut och alla vända sig åt linjen B.

Omkvädet utföres så, att hvar och en lägger händerna på den framför stående kamratens axlar och på 9 faller in i trestegssprång.

Ledarna, som hålla höftfäste, föra hvar för sig sina led medsols i en elliptisk eller cirkelrund bana, så stor, att ledet hinner tillbaka till uppställ- ningsplatsen vid refrängens slut, då halt göres med vändning mot linjen A.

Nu ska' vi häckla linet i dag, spinna det väl och väfva det bra. Se'n ska' vi sömma skjorta och kjol, svänga oss gladt i dansen. Dunk dunk etc.

Häcklingen utföres så, att man från höger framåt tar upp en lintest vid 1, slänger testen öfver häcklan vid 2, drar den åt sig vid 3 och svänger den såsom färdig till vänster framåt vid 4 o. s. v. till reprisens slut.

Omkvädet som ofvan.

Nu ska' vi spinna linet i dag, skördadt i tid och häckladt så bra. Se'n ska' vi sömma skjorta och kjol, svänga oss gladt i dansen. Dunk dunk etc.Arbetarna n:r 1 och 4 stiga fram ett steg och göra vändning mot n:r 2 och 3 samt bilda med dessa genom höger tumgrepp stjärna (= spinnrocks- hjulet). Stjärnan rör sig medsols från 1, motsols från 5, då höger tumgrepp utbytes mot vänster.

Ledaren, vänd åt spinnrocken, låtsar trampa den med sin ena fot och härmar äfven i öfrigt en spinnande gumma.

Omkvädet som ofvan.

Nu ska' vi väfva linet i dag, häckladt så väl och spunnet så bra. Se'n ska' vi sömma skjorta och kjol, Svänga oss gladt i dansen. Dunk dunk etc.

Med höger handledsgrepp bildas nu af de fyra arbetarna stjärna (s. k. pannkaka). Ledarna springa rakt genom porten, vända omkring n:r 3 och 4 samt därpå åter till sin ursprungliga plats. Se nedanstående figur!

Omkvädet som ofvan. Vändningen utföres icke.

Nu ska' vi pröfva linet i dag, spunnet så fint och väfvadt så bra. Se'n ska' vi sömma skjorta och kjol, svänga oss gladt i dansen. Dunk dunk etc.

Stor ring. Arbetarna marschera upp till vänster om sin ledare, n:r 1 närmast honom, n:r 2 därnäst o. s. v. Äro leden flera, bildas ringen om- kring det eller de mellersta lagens uppställningsplats. Under de fyra första takterna dansar ringen medsols, under de därpå följande motsols.

Omkvädet utföres denna gång så, att alla i stora ringen, med händerna på den framför ståendes axlar, följas åt, med det främre arbetslagets ledare i täten. Denne beskrifver härvid en bana medsols. I stället för att med sitt led strax rycka in på uppställningsplatsen fortsätter han diagonalt - öfver hela det för leken upptagna området. Därefter göres vändning motsols, hvarpå banan fortsättes till höger om ledens uppställningsplats. Då ledarna komma midt för sina ursprungliga platser, rycka de, följda af sina arbetare, upp till dem. Allt efter behof sjunges omkvädet om.54. Spränga kloster,*)

(Sångtext och melodi ur A. T:s >Sjung med oss, Mamma».)

Deltagarna, som föreställa klostret, bilda stor ring omkring jungfrun, som sitter därinne med en slöja öfver hufvudet. Riddaren går utanför klostret.

Jung-frun sat-tes i klost-ret in, ring, rang, kloc-ke-klang,

bland de rö - da ro - sor. Rid - da - ren han går ut - an - för,

ring, rang, kloc -ke-klang, bland de rö - da ro - sor.

Får jag inte skön jungfrun se, Bryter jag ner den hela mur,

ring, rang etc. ring, rang etc.

Ringmuren är för stark och hög, Hela den mur lär ej förslå,

ring, rang etc. ring, rang etc.

Bryter jag ner en sten eller två, Bryter jag halfva klostret ner, ring, rang etc. ring, rang etc.

Stenarna två lär ej förslå, Halfva det kloster ej förslår,

ring, rang etc. ring, rang etc.

Bryter jag ner den halfva mur, Bryter jag hela klostret ner,

ring, rang etc. ring, rang etc.

Halfva den mur lär ej förslå, Nu ha vi fått skön jungfrun se,

ring, rang etc. ring, rang etc.

För hvar gång riddaren sjunger »bryter jag ner», tar han med sig ur ringen en eller två deltagare, som sedan följa honom på hans vandring rundt om klostret. Vid sista versens början tränger riddaren in i ringen. Jung- frun springer upp och kastar slöjan af sig. Under sista reprisen, som tages två gånger, dansar riddaren om med jungfrun.

*) Med tillstånd af originalförläggaren, herr Fr. Skoglund.55. Stockholmsresan.

Jämnt antal par; två led på 6 stegs afstånd från hvarandra; flickor i ena ledet, gossar i det andra; indelning till två från högra flygeln i flickornas led.

I. Re- ser du med till Stockholms stad? Hej, fal - le - re och

hej, fal - le - ra! Re-san ska nog gå gan-ska bra. Hej, fal - le - re fa-

ral-la! ral - la! Och

bu - gar ni - ger

du, så

jm - ger jag. Och \bu - gar

vän-der du, så vän-der jag. Så re - sa vi till Stockholms stad.

Hej, fal - le - re och hej, fal - le - ra! Re-san ska nog gå gan-ska bra.

Hej, fal - le - re, fa - ral - la. Så ral - la!

Båda leden, hvilkas deltagare hålla hvarandra i hand, springa vid 1 ©ch 3 fem korta steg mot hvarandra och göra halt på sex. Vid 2 och 4 springa de fem steg baklänges. Vid 5 klappar hvar och en två gånger i händerna. Vid 6 buga och niga makarna för hvarandra. Vid 7 gör gossarnas led höger om, flickornas vänster om; händerna på den framför ståendes axlar.Vid 8 sätta sig de båda leden i språng och börja med märksteg. I en båge med ett stegs radie vänder gossarnas tät helt vänster om, flickornas helt höger om. Sida vid sida springer paret i täten rätt fram mot andra flygelns uppställningsplats. De öfriga följa dem. Vid reprisens omsjungning vänder gossledets tät i en båge med ett stegs radie helt vänster om, flickledets tät helt höger om. Alla rycka fram till uppställningsplatserna och göra vid reprisens slut under handklappning halt med vändning inåt.

II. Roa oss ska' vi dagen lång. Hej, fallere etc. Tiden ska därför inte bli lång. Hej, fallere faralia!

Båda ledens högra flygelmän göra snäckan. Då snäckan är färdig, springer man rakt fram till uppställningsplatsen. Där göres halt med vändning inåt. Vid 6 buga och niga alla. Sista reprisen är lika som den första, men in- ledes med ordet ja sålunda:

Ja, roa oss ska' vi dagen lång etc.

Under denna repris bilda ledens vänstra flygelmän snäckan. Man springer nu medsols.

III. När vi hade varit dagen ut, hej, fallere etc, Så tog returbiljetten slut; Hej, fallere faralla.

De två leden bilda stor ring, som rör sig medsols första gången reprisen sjunges, motsols andra gången. Vid 5 handklappning. Vid 6 buga och niga makarna för hvarandra från de ställen, där de för tillfället stå i ringen. Vid 7 förmering till två led på uppställningsplatsen. Vid halt göra gossarna höger om, flickorna vänster om. Händerna på de framför ståendes axlar. Sista reprisen har nu följande ord:

Så resa vi från Stockholms stad. Hej, fallere etc. Resan ska nog gå ganska bra. Hej, fallere faralla!

Utförandet lika med vid 8 i första versen.

Vid reprisens slut vända sig de udda paren åt gossarnas högra flygel, de jämna paren åt gossarnas vänstra. Makarna hand i hand.

IV. Böljorna gingo högt i sky. Hej, fallere etc.

Men nu så ä' vi komna till by. Hej, fallere faralla!Om utförandet se andra turen i n:r 59!

Vid 6 buga och niga de mot hvarandra vända paren.

Vid 7 vända alla helt om, utom de som för tillfället stå ytterst vid flyglarna, om de redan förut äro vända inåt leden.

Under sista reprisen samma ord och utförande som vid första reprisen. Äfven här börjar man med ordet ja sålunda:

Ja, böljorna gingo högt i sky etc. Vid slutet slår man kraftigt i händerna två gånger.

56. Trallen.

De lekande parvis i stor ring; alla vända inåt med händerna på hvar- andras axlar (gossarnas armar utanför flickornas). Gossarna erhålla nummer, 1, 2, 3, 4 o. s. v. motsols ringen rundt. Dessa nummer behålla de under lekens fortgång, hvaremot flickorna hafva den gosses nummer, med hvilken de för tillfället dansa.

Tra -la la la la, la la la la! Tra - la o. s. v. —I. Vid 1 går ringen med tretaktsteg medsols. Vid 5 omdansning medsols, vid 6 motsols.

II. Vid 1 vända sig alla inåt; höftfäste; sparksteg på stället. Vid 5 och 6 omdansning.

III. Vid 1 samma ställning som vid II; hopp på stället med hälislag- ning. Vid 5 och 6 omdansning.

IV. Vid 1 samma ställning som vid II; dalsteg på stället. Vid 5 och 6 omdansning.

V. Vid 1 ställa sig gossarna bakom flickorna med händerna på deras axlar; alla vända inåt; flickorna höftfäste; daltitten utföres. Vid 3 göra alla helt om och fortsätta daltitten. Vid 5 och 6 omdansning.

VI. Makarna vända mot hvarandra; gossarna innanför; ringstöd; dalsteg. Vid 5 och 6 omdansning.

VII. Paren, efter hvarandra i stor ring, för rörelse motsols, sätta sig ned, dock ej det första, som blir stående; gossarna innanför.

Första parets gosse fattar med högra handen flickans vänstra och springer med henne rundt om ringen, han innanför, hon utanför, hvarpå båda sätta sig ned som de öfriga. Så snart paret n:r 1 passerat paret n:r 2, rusar detta upp och följer efter på samma sätt. Paret n:r 2 följes omedelbart af n:r 3 o. s. v. laget rundt. Vid 5 och 6 omdansning.

VIII. Gossarna fatta med högra handen om flickornas midja; med vänstra handen höftfäste. Flickorna lägga vänstra handen på gossarnas högra axel och fatta med högra handen lätt i kjolen. Paren i stor ring efter hvarandra, för rörelse motsols. Vid 1 utföras två dalsteg. Vid 2 dansar paret om bak- länges medsols. Vid 3 och 4 lika som vid 1 och 2. Vid 5 till reprisens slut vanlig polska.

Makar bytas, hvarpå leken börjas på nytt.

Anm. Under melodiens första repris kan man sjunga orden: »Kom, ska du få en sväng utaf mej!» o. s. v. (se n:r 45!).

57- Tvättleken.

Deltagarna på två mot hvarandra vända led och indelade i udda och jämna. I ena ledet gossar, i det andra flickor, parvis motstående.

I. Vi ska tvät-ta, tvät-ta klä-der, vi ska tvät-ta, tvät-ta vi. Tror jag,

tra -la la, tror jag, tra - la la, tror jag, tra - la la! Tror jag så.II. Vi ska klappa etc. V. Vi ska draga etc.

III. » » sføtfja » VI. » » hänga »

IV. » > vrida » VII. » » mangla »

VIII. Vi ska s^Åa etc.

Vid tvättningen låtsa alla ur tvättbaljor upphämta kläder, som gnuggas mellan händerna.

Anm. Handlingen under omkvädet utföres lika för alla stroferna och tillgår så, att de lekande göra höftfäste och taga springsteg på stället. Vid 7 vända sig alla ett hvarf motsols, och makarna hälsa hvarandra med bug- ning och nigning.

Vid klappningen klappa alla i händerna, dock blott vid 1, 2 och 3 samt 4, 5 och 6.

Vid sköljningen fatta de motstående ringstöd och svänga händerna växel- vis åt sidorna.

Vid vridningen göres urverket en gång åt hvartdera hållet.

Vid dragningen springa de udda paren först tre steg åt gossarnas sida och de jämna samtidigt tre steg åt flickornas sida; därpå alla tre steg i mot- satt riktning; fortfarande med rmgstöd.

Vid hängningen lyftas händerna och slås vid 3 och 6 mot makans(-ens) händer.

Vid manglingen, som utföres under höftfäste, buga och niga de mot- stående samtidigt och växelvis för hvarandra. Anm. Första gången buga gossarna och flickorna niga; andra gången tvärt om o. s. v.

Vid strykningen tjänstgör den vänstra underarmen som strykbräde. Man låtsar föra strykjärnet med höger hand.

Leken kan afslutas med att alla dansa i stor ring och sjunga: Vi ska dansa, dansa, dansa etc.

58. Vill du ut i skogen?

De lekande parvis, i stor dubbel ring, alla vända inåt ringen. Flickorna stå i inre ringen och bilda låg kedja. Gossarna i den yttre hålla händerna på flickornas axlar.

Vill du ut i sko - gen, ja, så koml Vill duva - ra med och se dig om? Tra - la, tra - la,

ett två tre! Vill du ett två tre!

Vid 1 göres tåhäfning och vid 2 sätter sig ringen i vanlig sidogalopp medsols.

Vid ordet tre byta gossarna plats genom att taga ett steg åt höger, och leken börjas på nytt.

Ringen kan efter en stund vända motsols, då byte sker åt vänster. För omväxlings skull byta äfven gossarna och flickorna plats med hvarandra.

59. Väfva vadmal.

Jämnt antal par, helst sex eller åtta; två led på fyra stegs afstånd från hvarandra, flickor i ena ledet, gossar i det andra. Paren erhålla nummer, 1, 2, 3, 4 o. s. v., med början vid gossarnas högra flygel. De särskilda leden hand i hand.

Väf - va vad - mal och slå till - sam - man och lå - ta skä - let

gå, gå. Väf - va vad - mal och slå till - sam - man och lå - ta

skä - let gå, gå. gå, gå. Så väf - va vi vad-mal, ochså slå vi till - sam-man. Så vaf - - va vi vad - mal, och

så slå vi till - sam-man. Första turen.

Vid 1 springa leden med tre korta steg emot hvarandra, göra halt, buga och återvända vid 2 baklänges till sina platser. Rörelsen upprepas vid 3 och 4.

Vid 5 springer paret n:r 1 såsom skottspole fram mellan leden, gossen börjande med vänster, flickan med höger fot; gossen fattar med sin högra hand flickans vänstra. Då de kommit till motsatta flygeln, göra de halt med vändning åt hvarandra.

Vid 6 återvänder paret, därvid båda börja med yttre foten och hålla hand i hand. Framkomna göra de halt med vändning mot hvarandra. De springa nu till ledens midt. Här dansa de med höger armkrok om ett hvarf. Därefter fortsätta båda åt hvar sitt håll, gossen till flickan i paret n:r 2f flickan till gossen längst bort, och dansa med vänster armkrok om med dessa. Därpå återvända de till ledens midt och dansa återigen om ett halft hvarf med hvarandra. Omedelbart därpå omdansning med nästa nummer i leden o. s. v.

Gossen fattar med högra handen flickans vänstra och för flickan fram mot flickornas vänstra flygel. Med lyfta händer springer paret, han innanför^ hon utanför, först längs efter flickornas led, sedan gossarnas. Hvar och en hukar sig ned, vänd mot paret, då det nalkas, för att åter resa sig upp, så snart det sprungit förbi. Då paret kommit till sin ursprungliga plats, springa båda mellan leden till motsatta flygeln och stanna där hvar och en i sitt led.

De af paret n:r 1 utförda rörelserna eftergöras, om man så vill, af öfriga par i tur och ordning, därvid, likasom under följande turer, ny hand- ling må påbörjas endast vid 1, 3, 5 eller 6.

Andra turen.

l:o. Båda leden springa tre korta steg mot hvarandra och göra halt med vändning, de jämna paren åt gossarnas högra flygel, de udda åt deras vänstra; paren fatta hand i hand.

2:o. Vid ny repris lyfta de udda paren händerna till port (hvalfbåge); alla springa samtidigt framåt tre korta steg, de jämna genom porten. Under nästa tre steg bilda de jämna paren port för de udda o. s. v. Då ett par kommit ytterst på en flygel, gör det helt om och står stilla under en takt. Därefter börjar det på nytt antingen med att bilda en port eller springa genom en sådan. När alla återkommit till sina platser, vända sig leden mot hvarandra, och hvarje särskildt par fattar ringstöd.80

Tredje turen.

De udda parens gossar, följda af sina flickor, springa vid ny repris baklänges fem korta steg något snedt till vänster och göra halt; gossarna i de jämna paren föra sina flickor fem korta steg något snedt till höger i mot- satt riktning och göra halt. (Anm. Man räknar till sex). Strax därpå springa paren i motsatt riktning: de jämna parens gossar, följda af sina flickor, fem vanliga steg baklänges snedt till höger; de udda parens gossar, som nu föra sina flickor framför sig, springa fem vanliga steg framåt snedt till vänster.

Det udda par, som nu kommit ytterst på flickledets högra flygel, och det jämna par, som samtidigt kommit ytterst på gossledets högra flygel, springa de närmaste fem stegen på stället, under det de andra fortsätta sin rörelse framåt eller bakåt. Så snart ett par kommit ytterst i ett leds högra flygel, springer det fem steg på stället. Då alla paren minst en gång varit ytterst å båda flyglarna och återkommit till sina platser, göres halt.

Gossen håller fortfarande med högra handen flickans vänstra. Flickorna föra sin högra arm i kors under den vänstra. Den framräckta högra handen fattas af det närmaste parets gosse med vänster hand.

Fjärde turen.

Deltagarna lyfta de korsade armarna och bilda så en hvalfgång. Flickan i paret n:r 1, följd af alla deltagarna i sladd, kryper genom hvalfgången samt vänder^ vid andra flygeln i en båge motsols åter till sin plats och gör halt. Gossen i paret n:r 1 vänder vid ankomsten till uppställningsplatsen ett halft hvarf motsols under flickans vänstra arm och ställer sig som förut midt emot henne. Med vänster hand för han flickan i paret n:r 2. Då denna hunnit genom den af första paret bildade porten, för hon båda sina händer upp till hjässan och vänder i detsamma medsols ett halft hvarf och intar sin vanliga plats i ledet. Alla de följande gossarna intaga sina platser på samma sätt som gossen i paret n:r 1, och alla de följande flickorna sina på samma sätt som flickan i paret n:r 2.

Hvalf gången bibehålles.

Femte turen.

För andra gången springa alla i sladd genom hvalf gången. Äfven nu viker flickan i täten motsols, då hon kommit genom hvalfvet. Sista man i sladden ställer sig på lämplig plats såsom väfbom. Fickan i täten springer i båge motsols, tills hela väfven är vindad omkring bommen. Därpå kryper denne genom väfven, vänder medsols och drar så hela väfven i sladd ut till ringdans. Vid reprisens slut göra alla halt med vändning, gossarna höger, flickorna vänster om.

Sjätte turen.

Hvarje gosse fattar höger armkrok med sin flicka och dansar om två hvarf med henne under reprisens återstående takter och sedan växelvis medhöger och vänster armkrok ringen rundt. (Anm. Gossarna gå mot-, flickorna medsols i ringen.)

Då makarna mötas, fatta de ringstöd och dansa öm, först två hvarf med-, sedan två hvarf motsols. Leken är nu utförd, och deltagarna sjunga melodien till slut.

60. Ålfvalek.

(Sammanställning och ord af Edith Wallin. Musiken af A. F. österberg.)

De lekande föreställa älfvor. Far, store bror eller någon annan äldre närvarande tjänstgör som jätte; annars utses därtill den längsta af de lekande. Minst fem granar, andra växter eller fem af barnen föreställa skog. Ett träd ställes som midtträd, de andra rundt omkring på ungefär samma afstånd från detta. Hvita dräkter med lätta slöjor

för älfvorna och lämplig belysning bi- draga att göra leken vacker. Jätten bör naturligtvis helst vara anskrämligt utstyrd. (Anm. Anspråkslösare konstbelysning åstadkommes med s. k. benga- liska tändstickor.)

Ej för långsamt

Tyst och lätt på tå trip-pa älf-vor små. Jät-ten i sitt bo sof-ver

visst i ro. Tra-la la la, la la la, tra-la la, la la la!

Älfvorna fatta vid 1 hvarandras händer och bilda ett tåg, d. v. s. en sammanhängande kedja, ej ring. Händerna hållas upplyfta. Med lätta steg trippa älfvorna, anförda af den främsta i tåget, in mellan skogens träd: innan- för det första trädet, utanför det andra, innanför det tredje och utanför det fjärde, hvarpå anföraren drager tåget med sig i ring kring midtträdet. Under denna del af leken har första versen sjungits helt och hållet en gång och därpå om igen till 3. %82

När trallen för andra gången sjunges, släppa älfvorna hvarandras händer, fatta nätt i kjolen, som föres utåt, och dansa med lätta hoppsteg rundt hvar för sig och samtidigt framåt i tät ring omkring midtträdet. Vid reprisens om- sjungning fatta älfvorna hvarandras upplyfta händer till ringdans omkring midtträdet.

Då vid vindens smek börjar älfvalek. Älfvor ta i ring, dansa lätt omkring. Tra-la la o. s. v.

Vid 1 släppa älfvorna hvarandras händer och glida ut omkring de yttre träden, trippande i jämn linje efter hvarandra med händerna i sidorna. Vid 2 närma de sig åter midtträdet och dansa kring detsamma med upplyfta hän- der. Samma dans under reprisens omsjungning. Sista reprisen utföres lika- som i första versen.

Kom från skogens vrå jätten, stygg och grå. Älfvor skrämda fly som en sommarsky. Tra-la la o. s. v.

Ringdansen fortgår, tills ringen vid 2 på grund af jättens ankomst och hotfulla uppsyn hastigt upplöses och älfvorna dansa ut hvar för sig kring de yttre träden på samma sätt som under första delen af andra reprisen. Med tunga steg kommer jätten genom skogen fram öfver platsen för älfvornas lek. Han hotar dessa, skakar och rycker upp midtträdet, hvarefter han försvinner. — Vid reprisens omsjungning återvända älfvorna, ehuru ännu litet rädda, med lätta steg efter hvarandra. Händerna hållas därunder i sidorna. Vid 2 sking- ras de för andra gången af den nu ännu mera skräckinjagande jätten, som oförmodadt återvändt. Han aflägsnar sig dock snart igen. Älfvorna hämta sig från sin förskräckelse och dansa från 3 till reprisens slut omkring lifligare än förut, i glädjen öfver att jätten är borta.111. Närmast för ungdom.*)

N:r 61—94.

61. Bro, bro, breda.

Stor ring. Ett par fattar hvarandras händer och bildar en bro, under hvilken ringen dansar fram.

Bro, bro bre - da, bro - na lig - ger ne - re.

Hvad fat - tas bro - na? Stoc - - - kar och ste - nar.

Ing - en slip - per här fram, här fram, förr - än han

sä - ger sin <

Ikä - ra - stes [kä - re - stas

namn! Hvad he - ter

I han? I hon?

Svar:

JAxel I Anna

eller annat.

Vid 1 sänkes bron och hejdar ringen. Flickan eller gossen, som när- mast hindras att komma fram, tillfrågas hvad

Jkärasten heter. Svaret bör

(kärestan

namngifva någon deltagare af motsatta könet. Den svarande tar därpå plats inne i ringen och låtsar uträtta det, som i den följande versen angifves.

*) Före afdelningens användande torde ordförklaringarna i slutet af boken noga genomgås.An - na ta - ger sin knyp-pel-dy - na, sät - ter sig ut - i

tän - ker mer på sin lil - la Ax - el, än hon tän - ker på

Eller: Ax - el ta - ger sin skrif - var - pen - na, sät - ter sig ned vid

tän - ker me - ra på lil - la An - na, än han tän - ker på

fönst-ret. Hon bor - det. Han

mönst-ret. or - det.

Vid omsiungningen skyndar

hon han

fram till den namngifna personen och

dansar med denne, under det alla sjunga:

Hej hopp, du

lil - la Ax - el! lil - la An - na!

Hej hopp, du

(lil - la An - na! ilil - la Ax - el!

Du är min och jag är din, så län-ge kär-le-ken va-rar!

Paret inne i ringen bildar nu bron; de två andra ta plats bland de öf- riga, och leken börjas på nytt.

62. Det brinner en eld.

De lekande hand i hand, parvis i stor enkel ring, som rör sig medsols. Inuti ringen ett eller flera par efter hvarandra, hand i hand, för rörelse motsols.

Det brin-ner en eld, den brin-ner så klar, den brin-ner itu - sen - de kran-sar. Kun- de iag den ä - - ran få att

med min

Jkä - re - sta)kä - ra - ste

dan - sa? Vänd dej om, tag mej i hand,

r

dan - sa med mej Ii - te grand! Vänd dej om, tag mej i hand,

dan - sa med mej Ii - te grand!

Vid 1 vanlig marsch; de som bilda ringen, börja med vänster fot, de som äro inuti ringen, med den yttre foten. Från 2 taga alla lätta hoppsteg. Vid 3 släpper hvar gosse i ringen flickan till vänster om sig samt slänger, lik- som samtidigt gossarna inuti ringen, med högra handen sin makas vänstra hastigt framåt, och i detsamma vända sig alla deltagarna ett hvarf, gossarna mot- och flickorna medsols. Vid 4 klappa alla i händerna. Vid 5 allmän omdansning. Vid 6, 7 och 8 samma tur som vid 3, 4 och 5.

Adjös, farväl, min lilla vän! Jag får ej hos dej vara. Nog får du en ann' igen, som blifver bland de rara. Vänd dej om, tag mej i hand, dansa med mej än en gång! Vänd dej om, tag mej i hand, dansa med mej mera!

Deltagarna i ringen utföra 1 och 2 på samma sätt som vid motsvarande takter i första strofen. Paren inuti ringen hålla däremot ringstöd och svänga händerna utåt-inåt och slutligen uppåt till afsked.

Sista reprisen utföres så, som under första strofen angifvits.

Vid andra strofens slut byta deltagarna i ringen makar. Hvar gosse in- uti ringen stannar vid första ombytet kvar där och utser bland flickorna iringen en ny maka. Han för då den, han förut dansat med, till den nya och bjuder artigt de båda flickorna byta plats med hvarandra. Leken börjas sedan på nytt. — Vid nästa ombyte är det flickan, som stannar kvar inuti ringen, o. s. v. växelvis.

63. Där gingo två gubbar i snöden.

Stor ring; inom ringen ett eller flera par gossar (= gubbarna) arm i arm, för rörelse motsols utefter stora ringen.

Där gin - go två gub - bar i snöden. Sjung, fal - le - ral - la, skrö - to om hun - dra riks - da - ler, — — — — —

la la la la la! De sa - de sig va - ra i nö - den, — — — — — De äg - de väl knap-past en da - ler,

Sjung-fal-le -ral- la, la! De la! Och kor - gen jag dig — — — — — — — han - den jag dig

skän-ker, Sjung fal -le -ral - la, la la la la la! En an-nan gif-ver, — — — — — — — — — — —, om du mig

jag på - tän-ker, Sjung fal - le - ra - la, la! Och Ja,

tro - gen blif - ver, — — — — — —

nu är jag så hjär-tans glad, ty när jag fri - a, fick jagja, jag som an - dra. Flic - kan i den e - na han-den,

kor - gen i den an - dra. Så sät - ter jag min hatt på sned och

ger mig ut till att van - dra. Så van - dra.

Vid 1 ringdans medsols. Gubbarna vandra omkring motsols. Vid 2 'lägger hvarje gubbe en näsduk 1. d. på någon af de dansande flickornas ax- lar. De flickor, som utmärkts sålunda, stiga strax inom ringen och stå t. v. stilla. Vid 3 bjuder hvarje gubbe upp en annan flicka och går hand i hand omkring med henne. Vid 4 och 6 omdansning medsols, vid 5 och 7 motsols.

De flickor, som fått korgen, stanna inom, de öfriga gå ut i ringen, och leken börjas på nytt. I sången utbytes nu ordet gubbar mot gummor.

64, Där ståndar en liten jungfru.

Stor ring; inom ringen en flicka.

Där stån - dar en Ii - - ten jung - fru ut - i

vän - nen etc. (se nedan!)

ring - en lik - som en ros. Hon mån - de sö - ka, hon mån - desö - ka sig en vän. Hon mån-de sö - ka, hon mån-de

so - ka sig en vän. Den lil - la

— — — sin kos.

Jungfrun söker sig en vän och hälsar honom. Denne besvarar vänligt hälsningen, men stannar t. v. kvar på sin plats.

Mot slutet af strofen dansar jungfrun glad omkring några hvarf. Under tiden försvinner den »lilla vännen».

: Den lilla vännen :| han sprang sin kos. o. s. v. samma ord till strofens slut.

I början ser jungfrun bedröfvad ut, men fattar omsider mod.

Vi ska' rida, ja, vi ska' rida i dagar fem. : Ja, vi ska' rida, :| i fullan fläng, : tills jag får tag på :| min lilla vän.

Jungfrun bryter med våld ringen för att skynda efter flyktingen. Den som befinner sig till höger om henne i den

uppkommande luckan, följer efter och lägger händerna på hennes axlar, den följande, åt höger räknadt, lägger händerna på dennes axlar och sluter sig till de springande o. s. v. hela säll- skapet igenom.

Flyktingen vänder tillbaka, alla bilda stor ring omkring honom och jungfrun.

|: Nej se, god dag, du, :| min lilla vän! |: Du gjorde rätt, att : du kom igen. |: Du gjorde rätt, att : du kom igen.

På samma gång som jungfrun buga och niga alla.

Den lilla tiden, då du var borta, hvad den var svår. |: Den lilla tiden :| var som ett år. : Den lilla tiden : var som ett år.Ringen rör sig i liflig takt. Jungfrun och hennes vän dansa inuti den. Jungfrun utser en efterträdare, som ensam stannar inom ringen, hvarpå leken börjas på nytt.

65. Ensam går jag här och vankar.

(Bidrag af Aagot Schröder.) Deltagarna parvis i stor ring. Gossarna göra höger, flickorna vänster om.

En-sam går jag här och van-kar, sö-ker ef - ter vän-nen min.

Se, jag mö-ter ho - nom här, han, som är min hjär-tans kär.

Vill du så-som förr med mej svan - ga om i dan-sen, säj!

Tra-la la la, la la la la o.. s. v. — — — — — — — —

Vid 1 göres kedja. De som vid 2 fattat hvarandra i höger hand, stanna och svänga de förenade händerna i takt med sången. Ledig hand i sidan. Vid 3 fatta gossarna med vänstra handen flickornas vänstra och gå vid deras vänstra sida motsols i ring. Vid 4 dansa paren om ett hvarf.

Vid 5 dansa paren hand i hand med tresteg motsols i ringens riktning. Alla börja med yttre foten. Gossarna göra med ledig hand höftfäste; flickorna fatta med den lediga handen lätt i kjolen. Vid 6 omdansning med tresteg. Vid 7 och 8 samma som vid 5 och 6.

Leken börjas om igen.66. Fjäskern.

Stor ring; en (= fjäskern) eller flera inom ringen.

In - te tror du jag går och fri - ar, fast jag fjä - skar

Ii - te grand för dej. grand för dej. Nej, mi - na

vä - gar gå till an - dra by - ar, och där ä' vän - nen, som jag

ty c - ker om. Nej, ty c - ker om.

Den som är inne, fjäskar vid 1 med skälmska blickar och små hand- rörelser för en af deltagarna i ringen. Denna stiger strax inom ringen och står där stilla till versens slut. Vid 2 bjuder den fjäskande upp en annan och dansar om, med- och motsols, med denna.

Det dansande paret går vid versens slut ut i ringen; den förbisedda(-e) stannar inne för att i sin ordning fjäska för någon, och leken börjas på nytt.

67. Flickan med röda gullband.

Sior ring. Inom ringen en flicka med ett band, en duk 1. d. i handen.

Och

flic - kan hon gos - sen han

går i rin - gen med rö - da gullband. Ochband. Det kny - ter

hon han

om all - ra

kä - ra - stens kä - re - stans

arm, det

kny - ter

hon han

om all - ra

kä - ra - stens ka - re - stans

arm.

: Ack kära min lilla ifllcka bind inte så hårdt! :| (gosse

|: Jag ämnar visst ej att nu rymma långt bort. :|

I: Och iflickan J1011 lossar sakta på röda gullband. :| 1 (gossen han

|: x) Så hastigt den skälmen åt skogen försvann. :|

|: 2) De jagade efter honom med femton gevär. :| |: 3) Men vill ni mej något, så ha ni mej här. :

Allt efter ordalydelsen utföres handlingen. Tretakten markeras väl hela tiden. Vid 1 i tredje strofen springer gossen (flickan) ett litet stycke bort från ringen. Vid 2 skynda alla öfriga lekande, företrädda af flickan (gossen), som bundit gullbandet, i flock efter och skjuta på flyktingen. Anm. Vid stark taktdel på höger fot sträckes höger arm fram såsom gevär. Geväret stödes med vänster hand. — Vid stark taktdel på vänster fot sträckes vänster arm fram o. s. v.

Vid 3 tar flyktingen vänligt emot flickan (gossen), som lossat på bandet. De två dansa om. De öfriga bilda åter ring och dansa lifligt kring paret samt sjunga:

: Ja, nu är den flickan gifter, nu har hon fått man, :| |: den vackraste gossen, som fanns i vårt land. :

: Och lycklig den flickan, som får en speleman. : |: Ty orkar hon dansa, så spelar nog han. :

Eller, om en gosse bundit gullbandet:

: Ja, nu är den gossen gifter, nu har han fått fru, ;| |: den vackraste flickan, som fanns i vår by. :|Tages leken om, skall den flicka, som nu bundit gullbandet, utse en gosse att nästa gång binda detsamma.

68, Flickorna små uti ringen gå.

Stor ring för rörelse medsols; inom ringen två eller flera flickor efter hvarandra för rörelse motsols.

J Flic - kor - na |Gos - sar - na

små ut - i ring - en gå spat - se - ran - de si - na

järn - na steg att sö - ka sej en

Jma - ke, |ma - ka,

som pas-sar bra för

dem. För de' gick gick gick, för de' gick gick gick, för de'

gick gick gick, för de' gick så bra att sö - ka sej en

jma - ke, |ma- ka,

som pas - sar bra för dem. För de' dem.

Vid 1 sätta sig alla i marsch. Vid 2 bjuda flickorna upp livar sin gosse. Paren gå hand i hand till 3. Vid 3 vända sig makarna mot hvar- andra och figurera med lätta springsteg på stället i takt med åttondelarna. Flickorna fatta med båda händerna lätt i kjolen, gossarna höftfäste. Vid 4 klappar man i händerna, hvarefter paren dansa om

medsols. Under sista reprisens omsjungning samma figurering vid 3 som förut; vid 4 omdansning motsols.

Flickorna gå ut i ringen, gossarna stanna inom, och leken börjas på nytt.69. Förtrodeliga band.

(Upptecknad af Alfhild Silverstolpe) Om uppställningen se »Så hafre», n:r 93!

Jag gick mej ut en af-ton ut - i en lund så grön. Jag

grön. Där möt - te mej en flic - ka så fa - ger och så skön skön

skön. Där möt - te me] en flic - ka så fa - ger och så skön.

Ringen går medsols; innemännen gå motsols under höftfäste med vänster hand. Vid 2 hälsar hvarje inneman med en bugning en flicka, som strax stiger inom ringen och blir stående framför gossen.

: Hon lofvade mej sitt hjärta, hon lofvade mej sin hand. :| Vi knöto, vi knöto förtrodeliga band band band. Vi knöto, vi knöto förtrodeliga band.

Då ordet hand första gången säges, slår gossen bekräftande sin högra hand i flickans högra och kvarhåller densamma. Då nämnda ord säges andra gången, gör han på samma sätt med den vänstra. Vid 2 skjuter gossen flickans vänstra hand bakåt och drar samtidigt hennes högra hand åt sig. Vid 3^ skjuter han åter flickans högra hand bakåt och drar hennes vänstra åt sig. Dessa rörelser utföras växelvis vid 4, 5 o. s. v. till reprisens slut.

|: De banden, som vi knöto, dem ingen lossa kan. :[Blott döden, blott döden kan lossa dessa band band band. Blott döden, blott döden kan lossa dessa band.

Med händerna fortfarande korslagda galoppera båda från 1 med hopp- steg sida vid sida motsols utefter ringen.

Sista reprisen utföres på samma sätt som sista afdelningen af andra versen.

Gossarna stiga ut i ringen. Flickorna stanna inne. Leken tages om med de smärre ordförändringar, som äro nödvändiga.70. Hej, gosse lille!

Stor ring. En eller flera flickor inom ringen.

Hej,

gos-se lil-le! flic-ka HI-la!

Vill du ha mej? Här ä' handskarna, som du

gaf mej. Öst - bo är du, och Väst-bo är jag; trä-sko har

du, och lär-sko har jag. Järn-ka bäst du järn-ka vill, mej ska du

hö -ra till; jäm - ka bäst du järn -ka vill, mej ska du ha.

Flickan inom ringen bjuder vid 1 upp en gosse och dansar om med honom.

Vid 2 fattar paret, som omedelbart dessförinnan stannat, ringstöd. Flickan skjuter så växelvis ifrån och drar åt sig höger och vänster hand vid I, II, III, IV och V.

Vid 3 dansar paret om medsols.

Vid 4 samma jämkning som vid 2; vid 5 åter omdansning motsols. Gos- sen stannar inom och flickan stiger ut i ringen, hvarpå leken åter börjas.

71. Hopp, flicka då!

Deltagarna i stor ring; två gossar inne i ringen.

Hopp,

flic - ka gos - se

då, mej ska du få, men säj, hvar har durin - gen? Tag mej i hand, tag mej i famn, men säj

det för in - sen!

Vid 1 bjuda gossarna i ringen upp hvar sin flicka och dansa om med dem.

Vid 2 första gången släppa gossen och flickan hvarandra och hälsa vid 3 med höger handslag. Vid 4 dansa de om medsols.

Vid 2 andra gången släppa de åter hvarandra och hälsa vid 3 med vänster handslag. Vid 4 dansa de om motsols.

Flickorna stanna inne i ringen, och leken börjas på nytt.

72. Höga berg och djupa dalar.

De lekande i stor ring; en eller flera gossar inom ringen.

I. Hö - ga berg och dju-pa da - lar, se här är vän-nen, som

mej be - ha - gar. Hej hopp, min lil - la hjär - te - knopp! Vi ska

dan - sa, tills so - len rin -ner opp. Hej hopp, min skö - na!

Vi ska dan - sa i det grö - na. Hej hopp, min skö - na!

Vi ska dan - sa i det grö - na.Eller:

Höga berg och djupa dalar,

skogen full af näktergalar,

Kom kom, min lilla hjärtesnoppi o. s. v.

II. Vi ska dansa öfver berg och backar och slita ut både skor och klackar. Hej hopp, min lilla hjärteknopp! Vi ska dansa, tills solen rinner opp. Hej hopp, min sköna! Vi dansa lustigt i det gröna.

III. Nu ha vi dansat öfver berg och backar och slitit ut både skor och klackar. Hej hopp, min lilla hjärteknopp! Nu ha vi dansat, tills solen runnit opp. Hej hopp, min sköna! Nu ha vi dansat i det gröna.

Vid 1 sätter sig ringen i lätt trestegsdans.

Vid 2 bjuder gossen i ringen upp en flicka och dansar om med henne till strofens slut.

Flickan stannar inom och gossen går ut i ringen.

73. I dala, i dalaskog!

Deltagarna i stor ring; en eller flera gossar inne i ringen.

Så går jag här i rin - gen och ser up - på

dej. Så räc-ker jag dej han-den, kom val - sa med mej!

I da -la, i da - la-skog, i da - la, i da - la-skog, i

Eller: I ga-lopp vi bäg-ge två, i ga-lopp vi bäg-getvå, i

På bröl-lop vi bäg-ge två, på bröl-lop vi bäg-ge två, på

På bröl-lop i åt - ta dar, på bröl-lop i åt - ta dar, på

I Karl-stad, i Kall-sta sta', i Karl-stad, i Kall-sta sta', i

I ro- sor vi bäg - ge två, i ro - sor vi bäg - ge två, ida - la, i da - la - skog, i da - la, i skog!

ga - lopp vi bäg - ge två, i ga - lopp vi två!

bröl - lop vi bäg - ge två, på bröl - lop vi två!

bröl - lop i åt - ta dar, på bröl - lop vi två!

Karl - stad, i Kall - sta sta', i sol - ske - nets sta'!

ro - sor vi bäg - ge två, i ro - sor vi två.

Vid 1 utser gossen en flicka att bjuda upp. Vid 2 räcker han flickan handen och dansar om med henne till strofens slut. Ringen rör sig under första reprisen i lätt marschtakt, under den andra i sidogalopp, omväxlande med- och motsols.

Gossen tar plats i ringen, och flickan bjuder upp o. s. v.

74. Inte vill ja' ha dej-

Stor ring. En eller flera gossar inom ringen.

In - te vill ja' ha dej, men ja' får väl ta dej, dan-sa med dej

Ii - te gran-na. Den-na flic-ka tyc-ker jag visst bätt-re om.

Hen - ne vill jag e - vigt äl - ska. Du och ja', min vän,

svan - ga om i - gen, lå - ta va - ra vid det gam - la!

Vid 1 bjuder gossen inom ringen upp en flicka och dansar om med henne medsols, första gången reprisen sjunges, motsols andra gången. Vid 2 öfvergifver gossen sin flicka och dansar om med en annan. Vid 3 dansar han åter med den först uppbjudna flickan. Gossen och den flicka, med hvilken han sist dansade, taga vid reprisens slut plats i ringen; flickan n:r två stannar kvar, och leken börjas på nytt.75. Jag menade.

Stor ring för rörelse medsols; inuti ringen en gosse.

Jag me - na - de, me - na - de, me - na - de va - ra, me - na - de

va - ra en-sam, men blå - a ö - gon och rö - da kin-der de

haf - va fängslat mig. Nu med min vän med ö - gon blå och

kin - der - na så rö - da. Nu rö - da. Jag glä-der mig, vi

sjun-ga gladt, vi fröj-das med hvar-ann. Jag -ann.

Vid 1 vanlig marsch. Vid 2 bjuder gossen inom ringen upp en flicka. Vid 3 markeras öfvergången till 3/é takt med märksteg; paret inom ringen dansar om (långsam vals med- och motsols).

Gossen tar plats i ringen, och leken börjas på nytt.

76. Jag satte brillorna på min näsa.

De lekande bilda en större yttre och en mindre inre ring. I den yttre gå de hand i hand, i den inre med höftfäste.

Jag sat-te bril-lor-na på min nä-sa för att bätt-re kun-nalä - sa. Jag lä - ste så, att det var o - möj-ligt att lef - va

lye - ke - lig för - ut - an dej. Tra la la la la la, ja

så! Tra la la la la la, ja så! Jag lä - ste så, att det

var o - möj -ligt att lef - va lye - ke - lig för - u - tan dej.

Den yttre ringen går medsols, den inre motsols. Vid 1 göra alla halt. Hvar och en i den inre ringen hälsar med en bugning eller nigning på någon i den yttre. Den, som var föremål för hälsningen, stiger fram till den häl- sande och fattar hans hand.

Vid 2 vända alla inne i ringen ett hvarf medsols, och vid 3 niga eller buga de sig för sin make(-a). Därefter helomvändning motsols och vid 4 åter hälsning. Vid 5 klappa alla i händerna, hvarpå paren dansa om med höger armkrok. Vid 6 åter handklappning samt omdansning med vänster armkrok.

Den uppbjudna stannar inne, de öfriga gå ut i ringen, och leken börjas på nytt.

77. Kajsa Lisa.

Deltagarna parvis efter hvarandra i stor dubbel ring, för rörelse motsols. Gossarna till vänster; makarna arm i arm.

Jag blå - ste i min pi - pa, då kom en Ii - ten duf-va

fram, hon het - te Kaj - sa Li - sa, den tog jag i min famn.Tra -la la la, la la la la, la la la; tra-la la la,

la la la la, la la la! Hon het-te Kaj - sa Li - sa, den

tog jag i min famn.

Vid 1 börjar ringen marschera. Vid 2 göres halt, hvarvid makarna släppa hvarandras arm och vända sig mot hvarandra. Vid 3 figurera de (t. ex. med sparksteg). Vid 4 taga de hvarandra i famn. (Anm. 3 och 4 kunna tagas om). Vid versens slut ombyte af makar.

De följande verserna utföras på samma sätt som den första.

Jag säger ej för mamma, att jag till lilla vännen går, ty hon har gjort detsamma i sina unga år. Träla la etc.

Jag gick mej ut att skjuta med bössor och pistoler små, att skjuta unga dufvor, som sällan man kan få. Träla la etc.

Märk! De tre verserna tagas om så många gånger, att de deltagare, som först voro par, åter sammanträffa.

78. Klappdansen.

(Sångtext af Vendia A;son Falck.)

De lekande parvis hand i hand efter hvarandra i dubbel stor ring, för rörelse motsols; gossarna innanför.

Un - ger-sven ochjung-frun ut - i dan - sen gå, i dan - sen

gå, i dan - sen gå. Som fag - ra - ste blom-ster up - påmar-ken stå, på mar-ken stå de bå -da två. Hjärt-un-ge,

här har du mej. Om du ön-skar, säg in -te nej! Vill du det ej,

blir nog bra än - då. Lätt man en an-nan i dan-sen kan få.

Alla börja dansen med yttre foten. Första reprisen utföres såsom strof XI i »Simon i Sälle».

Vid 1 göres halt; gossen och flickan inom hvarje par vända sig mot hvarandra och hälsa med bugning och nigning, båda med höftfäste. Under 2 klappa alla vid I, II och III i händerna. — Vid 3 och 4 samma handling som vid 1 och 2.

Vid 5 slår gossen sin högra hand mot flickans högra, vid 6 den vänstra mot hennes vänstra.

Vid 7 vända sig båda ett hvarf motsols. Skalkaktigt slå de i förbifarten under vändningen hvarandra i höger hand. Just som de vid 8 vända sig mot hvarandra, stampa de tre gånger och göra halt.

Vid omsjungningen tages reprisen på samma sätt under de fyra första takterna. Under femte takten hota makarna hvarandra med knuten höger hand och utsträckt pekfinger, hvarvid man sätter fram högra foten och stampar med den. Under sjätte takten samma rörelser med vänster hand och fot.

Vid 7 och 8 som ofvan.

Ungersven och jungfrun de svänga kring,

svänga kring, de svänga kring

tillsamman med hvarandra uti dansens ring;

i dansens ring de svänga kring.

Flickan skalkas alltjämt,

vänder allt uti skämt.

Dansen den går,

en annan hon får,

tills på nytt med ungersvennen dansen hon trår.

Utförandet lika med under första strofen.

Vid strofens slut bytas makar.

Om deltagarna äro många, kan ombyte ske vid slutet af hvarje strof.79. Kom, min lilla vän!

De lekande parvis hand i hand i stor dubbel ring, för rörelse motsols; paren bakom hvarandra; flickorna ytterst.

Kom, min lil - la vän, och kom, min lil - la vän, och nu så

dan-sa vi på äng-en! Lu-stigt går det till, lu - stigt går det till,

lu - stigt går det till i sväng-en.

Vid 1 trestegsdans.

Vid 2 omdansning med- och motsols.

|: Nog så är du rar, och :|

visst jag har dej i mitt hjärta.

Älskat har jag dej, och älskat har du mej,

och nu så skiljas vi med smärta.

Vid 1 daltitten.

Vid 2 omdansning som ofvan.

Makar bytas, och leken börjas om igen.

80. Liljan uti min faders gård.

Stor ring; en flicka inuti ringen.

Det väx - te upp en lil - ja ut - i min fa-ders gård. Detgård. Den lil - jan hon blomstrar båd' som-mar och vår. Den vår.

Flickan går i samma riktning som ringen. Hon utser bland gossarna en till sin vän.

Så tager jag min båge, så tager jag min pil

och skjuter ungersvennen. Det kostar ej mitt lif.

Pilen afskjutes, och gossen faller skenbart liflös till marken.

Och jungfrun hon dignar, hon dignar ned till jord. Förlåt mig, arma flicka, så illa jag har gjort!

Förkrossad böjer sig jungfrun ned på sina knän, döljande ansiktet i händerna. Ungersvennen, som endast låtsat vara sårad, skyndar till henne.

Och jungfrun hon ståndar så hjärteligen gla'. Nu få vi hålla samman i alla våra dar.

Båda dansa gladt om med hvarandra.

Gossen bestämmer, hvilken flicka som skall vara inne i ringen, och leken börjas på nytt,

81. Lunka på.

De lekande parvis, hand i hand, efter hvarandra i dubbel stor ring, för rörelse motsols; gossarna innanför.

Lun - ka på, lun - ka på! Vi ha lång - an väg att gå!

Hopp, mor An - ni - ka! Hopp, mor Ari - ni - ka! Hopp, min lil - la

An - ni - ka! An - ni - ka!Vid 1 första gången vanlig marsch, som börjas på yttre foten; med ledig hand höftfäste; de förenade händerna svängas fram och tillbaka. Vid

1 under reprisens omsjungning springsteg på de två första åttondelarna i hvarje takt.

Sedan figurera makarna emot hvarandra med springsteg. De taga vid

2 ett steg snedt åt vänster, vid 3 ett steg snedt åt höger, i båda fallen med vändning halft åt vänster eller höger. Vid 4 och 5 upprepas samma figure- ring. Under andra reprisens omsjungning dansar paret om.

Vid strofens slut bytas makar.

Melodi för II:a och III:e stroferna.

Hopp, mor An - ni - ka! Hopp, mor An - ni - ka! Se, din dot-ter

dan-sarl Dansa, medan du är ung! När du blir gammal,

blir du så tung. blir du så tung.

Utförandet såsom under första strofen.

|: Hopp, mor Annika! Hopp, mor Annika! Grisarna gå i rågen. : : Flickorna vilja väl gifta sej, men pojkarna ha inte hågen. :|

Utförandet såsom under föregående strofer.

Äro deltagarna i leken jämförelsevis få, sker ombyte af maka endast vid slutet af tredje strofen, annars, som ofvan nämnts, efter hvarje strof.

82. Mats Andersson.

Stor ring. En eller flera gossar inne i ringen.

Mats

An - ders - son Brit-ta Sti - na

med trä - skor - na på går sej ut åtlån - ga mos - sen. Där svan - ger

[han hon

krinsr med

fflic-kan (gos-sen

ut - i

ring, så mun - ter å gla' för al - le go - e ting. Och

pen - gar

han i hon

har i på - sen.

Vid 1 bjuder gossen inuti ringen upp en flicka och dansar från 2 och under hela den följande versen om med henne.

Och här dansar jag med lilla vännen min,

den jag har i mina tankar.

|: Och roligt ha vi haft och roligt ska vi ha, :]

så länge vi i världen vankar.

(Eller: och här är fästefolk i banko.)

Vid slutet af denna vers går gossen ut ur ringen; flickan stannar inne. <Nu sjunges: Britta Stina med träskorna på o. s. v.

83. Nickodickomdej,

(Bidrag af Aagot Schröder.) Deltagarna bilda stor ring, för rörelse medsols. Inuti ringen två gossar.

Å kom, min lil-la jan - - ta, å dan-sa med din vän! Å

vän! Men vill du in - te haf - va mej, så ta - ger jag enan - nan. Hej! Nic - ko - die - kom-dej, nic - ko - die - kom-dej,

nic - ko - die - ko - die - kom - dej!

Vid 1 sätter sig ringen i rörelse. Gossarna inuti den bjuda upp hvar sin flicka och fatta därvid hennes vänstra hand med sin högra. Paren gå efter hvarandra motsols. Ledig hand i sidan.

Vid 2 fatta makarna ringstöd och göra hoppsteg på stället med hälislag- ning. Samma steg fortsättes omväxlande med höger och vänster fot vid 3, 4 och 5.

Vid 6 släpper gossen flickans högra hand och omedelbart därefter hen- nes vänstra. Båda vända nu hvar för sig ett hvarf, han mot-, hon medsols. Vid 7 fatta de åter ringstöd och göra märksteg med vänster fot, under det armarna hastigt föras utåt. Vid 8 klappa båda i händerna; vid 9 slår gos- sen sina händer mot flickans. Samma rörelser upprepas vid 10 och 11. Vid 12 omdansning.

|: x) Nej, aldrig vill jag hafva dej du 2) nicko3)dickom4)dej 5). :| Förr tar jag 6) den, jag möter här, och han kan bli min hjärtans kär. 7) Nickodickomdej etc.

Vid 1 fattar gossen flickans högra hand med sin högra och svänger den till höger och vänster, i takt med sången. Vid 2 släppes taget och båda klappa i händerna; vid 3 slår gossen sina händer mot flickans. Samma rörelser vid 4 och 5.

Vid 6 byta de båda gossarna flickor, hvarpå de två paren promenera såsom vid början af första versen. Vid 7 omdansning med- och motsols.

Gossarna gå ut i ringen, hvarpå leken börjas på nytt.

84. Och flickan går i ringen, spatserande.

Stor ring, för rörelse medsols. Inom ringen en eller flera flickor eller gossar, med höftfäste; rörelse medsols.Och

jflic - kan }gos-sen

går i rins - en, spat - se - ran - de med järn - na

steg,

[hon I han

sö - ker sej en

(ma - ke, [ma - ka,

som är så dä - je-

lig. Hej, hopp - san - sa fal - le - ral - la la! Hej, hopp - san-

sa fal - le - ral - la la! i£uu sö - ker sej en Jm*-*«> som

är så dä - je - lig. Hej, -lig.

Vid 1 sätta sig alla i marsch. Vid 2 hälsar hvar och en inom ringen med nigning eller bugning på någon i densamma. Denne gör höfterfäst och stiger strax inom ringen. Vid 3 figurera båda med sparksteg på stället mot

hvarandra. Vid 4 klappa de i händerna och dansa om medsols. Reprisen utföres på samma sätt, dock göres omdansningen denna gång motsols.

De uppbjudna stanna inne, de öfriga taga plats i ringen, och leken bör- jas på nytt.

85. Och hör du, skön jungfru!

(Sammanställning och ord af Sigrid Svärd. Musiken af F. A. Elmqvist)

Stor ring, som rör sig medsols; inom ringen en eller flera gossar, för rörelse motsols utefter stora ringen.Och hör du, skön jung-fru, vill du trå - da med mej en

dans, som mån - de fröj - da bå - de mej och dej?

Kom fal - le - ral - la la! Kom fal - le - ral - la la! Kom fal - le-

ral - la - la la, la la la la la!

Vid 1 vanlig. marsch. Gossarna inom ringen gå efter hvarandra. Vid 2 figurerar hvarje gosse med dalsteg för en flicka och lockar henne genom små vinkningar att stiga inom ringen. (Anm. Vid 2 stampar gossen med vänster fot och vinkar med höger hand; vid 3 stampar han med höger fot och vinkar med vänster hand.) Flickan stiger strax inom ringen och bésva-rar skälmskt gossens vinkningar. Vid 4 dansa de två muntert om med hvar- andra medsols.

Vid andra reprisens omsjungning figurerar paret på samma sätt som för- sta gången. Vid 4 dansa de om motsols.

Stora ringen dansar för hvarje vers vid 2 och 3 dalsteg. (Obs./ Vid 2 föres det högra benet åt vänster utåt och vid 3 det vänstra åt höger inåt ringen.) Vid 4 taga alla i ringen springsteg på fjärdedelarna.

Ja visst vill jag gärna i muntra dansen gå

så gladeligen, då med dej en sväng jag kan få.

Sjung falleralla la etc.

Vid 1 fattar gossen med höger hand flickans vänstra och för henne i vanlig marsch motsols utefter stora ringen. Vid 2 slå makarna hvarandra i höger hand, vid 3 i vänster och dansa samtidigt dalsteg. Vid 4 omdansning medsols. Vid reprisens omsjungning samma handslag och dans, men omdans- ningen motsols.

Så tar han fager kärestan uti sin hand och gångar med henne till främmande land. Bort falleralla la etc.

Vid 1 samma utförande som vid 1 under näst föregående strof. Vid 2 fatta makarna ringstöd och dansa dalsteg. Vid 4 omdansning medsols.

Flickorna stanna inne uti ringen, gossarna gå ut, och leken börjas på nytt.

86. Och om du vill bli allra kärasten min.

Stpr ring, för rörelse medsols. Inom ringen två eller flera flickor efter hvarandra, för rörelse motsols utefter stora ringen.

Flic - kor - na de små ut - i ring - en de gå, De

tän - ka just som så: En vän jag kun - de få. Ochom du vill bli all - ra kä - ra - sten min, så b ju - der jag

dej att i dan - sen trä - da in. För bom fa - de - ral - la,

bom fa - de - ral - la, bom fa - de - ral - la lej, för bom fa - de-

ral - la lej, för bom fa - de - ral - la lej! Ja, om du vill

bli all - ra kä - ra - sten min, så bju - der jag dej att i

dan - sen trä - da in. För in.

Vid 1 börja alla vanlig marsch. Vid 2 bjuda flickorna inom ringen upp hvar sin gosse. Gossen fattar med höger hand flickans vänstra; båda mar- schera tillsamman och sätta därvid samtidigt fram yttre eller inre foten. De i hvarandra lagda händerna svängas fram och tillbaka. Vid 3 omdansning medsols, vid 4 motsols. Vid 5 åter marsch.

Gossarna stanna inom ringen, flickorna gå ut, och leken tages om.

87. Rosettdansen.

A. Leken utföres af 4 par. Flera grupper om fyra par kunna sam- tidigt leka den.B. Stor ring. Inom den fyra gossar, som bjuda upp hvar sin flicka och med dem utföra den egentliga rosettdansen.

Löf - ve - na de fal - la, vå - gör - na de sval - la, vin-dar- Hör, I gos - sar al - la, gla - da jan - tor träl - la, sjun-ga

na de kal - la dan - sa vildt om-kring.

fa - de - ral - la, dan - sa lätt i ring.

Ras - ka ben i tak - ten! Så så så. Flic - kor nu er

Krö - ser - na ä' rö - da. Hå hå hå! Kin - der - na de

ak - ten! A] aj a]! Ha ha! glö - da rö - da. Nå nå nål

Alla dansa under hela leken trestegsdans.

Vid 1 första gången bilda gossarna stjärna med vänster tumgrepp och fatta med höger hand om flickornas midja. Flickorna lägga sin vänstra hand på gossarnas högra axel; stjärnan svänger motsols. Vid 1 andra gången föra gossarna flickorna framom sig öfver till sin vänstra sida. Därefter bilda flickorna stjärna med vänster tumgrepp och fatta med högra handen gossarnas högra hand. Dessa fatta med sin vänstra hand om flickornas midja; stjärnan svänger motsols.

Vid 2 första gången upplöses stjärnan. Med bibehållet höger handtag göres nu kedja, hvarvid gossarna gå mot-, flickorna medsols.

Vid 2 andra gången omdansning parvis.

Flickorna stanna inne i ringen, gossarna gå ut, och leken börjas på nytt..

88. Se flickorna, de gå och vinka.

Stor ring, för rörelse medsols; inuti ringen några flickor efter hvarandra, för rörelse motsols.w v

Se ./flic - kor-na, de & och vin . ka de vin . ka och de (gos-sar-na,

vän - da sig. Men när du in - te kom, så vän - de jag mig

om och tog en an - nan och tog en an - nan och tog en

an - nan ut - - i min famn. Men i mm famn.

Vid 1 sätta sig alla i rörelse; hvarje flicka inom ringen försöker genom att vinka med högra handen locka en gosse till sig. Gossarna förhålla sig likgiltiga. Vid 2 vända sig därför flickorna inåt ringen. Vid 3 vända de sig åter utåt och vinka nu andra gossar till sig. Dessa stiga strax inom ringen. Vid 4 dansa paren om medsols till reprisens slut. Vid reprisens omsjungning dansa de om, först mot-, sedan medsols.

Flickorna gå ut i ringen, gossarna stanna kvar, och leken tages om igen.

89. Se god dag, min Rosa!

De lekande parvis i stor enkel ring. Alla hand i hand. Inom ringen ett par, som leder leken, och på dess duglighet beror väsentligt lekens hela utförande. Rörelsen långsam och behagfull.

Se god dag, min Ro - sa! Se god dag, min blom-ma!Se god dag, min a - mi - ral och min lu - sti - ga gum-ma!

Dan - sa lätt, min Ro- sa! Dan - sa lätt, min blom-mal

Dan - sa lätt, min a - mi - ral och min lu - sti - ga gum-ma!

Vid 1 sätter sig ringen i rörelse. Gossen inom ringen räcker vid 1 med ett lätt handslag flickan höger hand och bugar sig för henne vid 2. Vid 3 hälsar han med vänster hand, hvarpå flickan vid 4 gör en djup nigning, i det att hon för det ena benet bakåt och böjer öfverkroppen lindrigt framåt.

Vid 5 hälsar flickan gossen med höger hand, hvarpå denne bugar sig vid 6. Vid 7 hälsar hon honom med vänster hand och niger vid 8 såsom vid 4.

Deltagarna i ringen böra noga ge akt på hvad det ledande paret gör för att sedan vid första reprisens omsjungning kunna parvis utföra samma handlingar, hvilka samtidigt upprepas af ledareparet.

Omkvädet. Så väl ledareparet som de öfriga dansa om medsols till 9, därefter motsols. Vid omdansningen medsols föres vänstra handen upp och intill vänstra axeln samt högra armen rätt utåt. Vid omdansningen motsols blir förhållandet motsatt. Man lägge härvid vikt vid att få fram god kropps- hållning och spänstiga rörelser! Helst utbytas dansstegen mot gångsteg med häfning på tå. Vid omkvädets slut bytas makar.

Ledareparet, som har rätt att efter eget val lägga in olika handlingar i leken, sjunger nu exempelvis:

Slå i takt, min Rosa! o. s. v.

Man klappar sakta i händerna i täkt med melodien. Fly mig ej, min Rosa! o. s. v.

Man intager gångstående utgångsställning och öfverför kroppstyngden på främre benet, lyfter bakre hälen och sträcker armarna bedjande mot den medlekande.

Vänd dig om, min Rosa! o. s. v. Utföres såsom urverket, i långsamt tempo.Fall på knä, min Rosa! o. s. v.

Vänster fot sättes fram ett steg, i detsamma böjes det högra knäet. Vid 6 och 8 (se melodien!) sättes högra foten fram och det vänstra knäet böjes.

Nu farväl, min Rosa! o. s. v.

De dansande räcka hvarandra handen till afsked.

Märk, Då hälsning med handslag ej förekommer, utföres i allmänhet handlingarna så, att gossen gör rörelsen vid 1 och 5, flickan vid 3 och 7* I öfrigt iakttages allt, som sagts angående utförandet af första strofen,

90. Simon i Sälle.

Deltagarna parvis, vända mot hvarandra, i två led med fyra stegs mellan» rum; flickor i ena ledet, gossar i det andra. Leden hand i hand.

I. Goss.: Här kom-mer Si-mon i Säl - le, här kom-ma re-de-

li - ga her - rar, här kom-ma Sö - der-män-ner al - la.

Gossarna gå sjungande tre steg framåt, buga sig för flickorna vid ordet Sälle, gå därefter tillbaka och buga sig vid ordet herrar samt slutligen åter fram och buga sig vid ordet alla.

IL FI: Hvad vill Simon i Sälle, hvad vilja redeliga herrar, hvad vilja Södermänner alla?

Tysta draga gossarna sig tillbaka tre steg. Flickorna gå sjungande efter gossarne och niga vid ordet Sälle o. s. v. som ofvan. På enahanda sätt ut- föras de följande likartade stroferna.

III. Goss.: Fria vill Simon i Sälle, fria vilja redeliga herrar, fria vilja Södermänner alla.

Gossarna omtala på detta sätt sitt ärende.

IV. FL: Hvad bjuder Simon i Sälle, hvad bjuda redeliga herrar, hvad bjuda Södermänner alla?V. Goss.: En*) — — bjuder Simon i Sälle, en — — bjuda redeliga herrar, en __ — bjuda Södermänner alla.

Gossarna göra sitt anbud en smula öfvermodigt eller med öfverdrifvet allvar.

Flickorna afgifva nu sitt svar, som ej bör blifva jakande, så länge blott silfver och guld bjudes.

Om anbudet ej antages.

VI. FL: Nej får Simon•-i Sälle, nej få redeliga herrar, nej få Södermänner alla.

Förnärmade eller sårade kunna flickorna utan artighetsbetygelser afslå anbudet.(

VII. Goss.: Vred rider Simon i Sälle, vred rida redeliga herrar, vred rida Södermänner alla.

Med kraftiga sidohopp galoppera gossarna jämsides ett hvarf medsols omkring flickornas led. Skorna slås för hvarje språng hårdt emot hvarandra (dånet af hästhofvar).

VIII. Goss.: Igen kommer Simon i Sälle, igen komma redeliga herrar, igen komma Södermänner alla.

Gossarna komma nu igen för att göra ett bättre anbud.

Om anbudet antages.

IX. FL: Ja får Simon i Sälle, ja få redeliga herrar, ja få Södermänner alla.

I st. f. att blott niga kunna flickorna nu göra stor nigbugning (hufvu- det böjdt djupt ned mot knäet).

Alla:

X. Så gla - de -lig, så gla - de - lig ri - der Si-mon i

) T. ex. ett slott, ett skepp, en häst, en ros, ett hjärta 1 d., som inpassas på alla tre ställena i strofen.Säl - le, så gla - de - lig, så gla-de -lig ri - da re - de-

li - ga her - rar. Så gla - de - lig, så gla - de - lig

n - der Si - mon i Säl - le, sa gla - de - lig, sa

gla - de - lig ri - da Sö - der - män - ner al - la.

Gossarna göra höger om och springa efter hvarandra med höga spark- steg (stolt galopp) ett hvarf motsols omkring flickornas led. Komna till sina platser vända de sig åter mot flickorna.

Gossarnas högra flygelman och hans maka stiga med en artig hälsning fram emot hvarandra, fatta hand i hand och vända sig inåt leden. Med ledig hand höftfäste. Flickan kan med ledig hand fatta lätt i kjolen. Dansen, som nu följer, utföres i långsam trestegsdans framåt emellan båda leden.

Alla:

XI. Här dan - sar *)-------------med sin fru. Kom fram, du

ni **) — —, låt se, se, om du kan dan - sa vac-kert som vi, vi!

Vid 1 börja båda med yttre foten och vända sig därvid något mot hvar- andra. De förenade händerna svängas samtidigt bakåt-uppåt. Stegen på andra och tredje fjärdedelarna inom takten tagas i allmänhet på stället.

*) Ett mästarenainn, t. ex. skomakarmästarn, skräddarmästarn, plåtslagarmästarn, bagarmästare trädgårdsmästarn 1. d.

**) En ny mästare nämnes.

Märk I Namnen kunna på förhand bestämmas och utdelas, eller ock kan någon i egenskap af försångare bestämma dem efter hand under lekens gång.Vid 2 tages ett fullt steg på inre foten, hvarunder de dansande vända sig något från hvarandra och svänga de förenade händerna framåt-uppåt. När paret kommit till ledens andra flygel, tar det plats därstädes. Vid 3 stiger nästa par fram och utför samma dans o. s. v. i tur och ordning, tills alla dansat.

Alla parvis, hand i hand, efter hvarandra i dubbel stor ring, för rörelse motsols.

XII. Sig glad-de af hj är-tat vår ny-fik-na stad. Där fanns ej en

en - da, som in- te var siad, när svär-far och svär-mor med

he- la sin ska - ra dess tull-por-tar nal-ka-des ut - an all

fa - ra. Ka - no - ner - na dund-ran - de höj - de sitt ljud. Mu-

skö - ter - na smått - ra - de väl - kom - na bud.

Vid 1 samma dans som vid strof XI här ofvan. Vid 2 dansar flickan, som med båda händerna nätt fattar i kjolen, två hvarf medsols. Gossen dansar med öfver bröstet korslagda armar nära efter flickan, antingen, och detta är det vanligaste, ständigt vänd mot flickan, iakttagande hennes dans, eller ock två hvarf motsols.

Vid 3 utför paret dalsteg. Därvid fattar gossen med höger hand flickan om midjan; med vänster höftfäste. Flickan lägger sin vänstra hand på gossens högra axel; med den högra fattar hon antingen om gossens högra hand eller ock lätt i kjolen. Vid 4 fattar gossen med höger hand om flickans högra pekfinger. Så upplyftas händerna och bilda ett hvalf, under hvilket flickan dansar ett hvarf medsols framför gossen. Flickan håller därvid ledig hand isidan. Vid 5 släpper gossen flickans högra pekfinger och fattar samtidigt ined vänster hand om hennes vänstra pekfinger. Under den nu bildade por- ten dansar flickan ett hvarf motsols.

Vid 6 samma dans som vid 1, dock så, att starka taktdelen vid ordet dundrande markeras. Vid 7 vals.

91. Sju vackra flickor i en ring.

Stor ring; några (t. ex. sju) flickor bilda en inre ring.

Sju vack-ra flic-kor i en ring, sju vack-ra flic-kor i en ring,

vack-ra-ste flic-kor här - om-kring i-bland de flic-kor al - la. Båda ringarna röra sig åt samma håll; den inre vanligen mycket lifligt.

|: Flickorna vända sig omkring :j söka elter vännen sin ibland de gossar alla.

Vid 1 klappa flickorna i händerna och vända sig samtidigt framåt-utåt ett halft hvarf; de bibehålla därunder samma fart och fatta strax åter hand i hand.

|: Vara hvem det vara vill. :| Den som jag räcker handen till, han har mitt unga hjärta.

Flickorna släppa hvarandra, sprida sig och bjuda upp hvar sin gosse i den större ringen. Vid ordet handen ger flickan sin gosse ett duktigt handslag.

: Nu kan du vara riktigt gla'. :| Nu har du fått den du vill ha ibland de gossar alla.

Paren dansa omkring först med-, sedan motsols.

Vid sista strofens slut taga (de sju) flickorna plats i den större ringen; de uppbjudna gossarna bilda en inre ring och sägas vara starka, käcka 1. d. 1 öfrigt utföres leken efter ofvan angifna regler.92. Så bjuda vi god dag.

A. De lekande parvis vända åt hvarandra i stor dubbel ring. Gossarna innanför.

B. Stor enkel ring. Inom ringen en eller flera gossar.

Så bju - da vi god dag, god dag, god dag, god dag, god

dag, god dag; så bju-da vi god dag, god dag, god dag, god dag, god

dag. Men ald-rig så går du ur mittsinn, ty jag haf - ver

äl - skat dej och du mej, dej och du mej, dej och du mej. Men

dej och du mej.

Gå bort ifrån mej! |: Du ser illa ut, :| du är fasligt ful. Gå bort ifrån mej! |: Du ser illa ut, :| du är ful. Men aldrig etc.

Så måste jag skiljas |: från maken min, :] skomakarn min. Så måste jag skiljas från maken min, från lilla vännen min. Men aldrig etc.

Så bjuda vi god natt, god natt |: god natt :| du svarta katt! Så bjuda vi god natt, god natt, god natt du svarta katt! Men aldrig etc.

À. Lekens innehåll åskådliggöres genom lämpliga åtbörder, t. ex. genom att man låtsar gråta vid orden »Så måste jag skiljas från maken min».Under omkvädet dansa paren om.

Makar bytas vid sista strofens slut genom att alla taga ett steg åt höger. B. Gossen bjuder vid första strofens början upp en flicka. Endast de som äro inne i ringen, utföra handlingen. Ringen dansar med eller motsols.

Gossarna taga plats i ringen, och leken börjas på nytt.

93. Så hafre.

Stor ring. Därinom ett begränsadt antal gossar, som stå efter hvar^ andra nära ytterringen, för rörelse motsols.

r

Vil-jen I ve -ta, och vil-jen I för-stå, hur bön-der-na

bru - ka så haf-re? Jo, far min han sad - de, han sad - de

se så här! Och se - dan så hvi -la- de han ar-men. Han

stam-pa' med sin fot, han klap - pa' med sin hand. Så gla - de-

r

lig, så gla - de - lig han vän - de sig om ut - i dan-sen.

Ringen går med raska steg medsols, innemännen under höftfäste mot- sols. Vid 2 göra alla såningsrörelse med vänster, vid 3 med höger hand. Vid 4 lägga alla armarna i kors öfver bröstet. Vid 5 stampning med vänstra foten, vid 6 handklappning och vid 7 vändning ett hvarf motsols.Se, hvad jag fick uti min hand!

Se, hvad jag fått att föra!

En liten flicka, så nätter och så grann,

så fin uti sina kläder.

Jag håller dej så kär,

jag stiger dej så när.

Jag kan inte säga, hur vacker du är;

jag låter dej stå för en annan.

Under lätt bugning fattar gossen med högra handen en flickas vänstra och för henne motsols utefter stora ringen. Vid 5 stannar paret. Gossen kan, om han så vill, hålla flickans båda händer i sina. Vid 6 träder gos- sen något närmare flickan. Händerna svängas i takt med sången. Vid 7 tar gossen skalkaktigt farväl af flickan. Gossarna taga plats i ringen, flickorna stanna inom den, och leken börjas på nytt.

94. Å jänta å ja'.

Stor ring, som rör sig medsols. Inuti ringen en eller flera gossar.

Å jan - ta å ja', å jan - ta å ja', å allt up - på

lan - da - vä - gen, å ja'; å jan - ta å ja', å

jan - ta å ja, å allt up - på lan - da - vä - gen.

Där möt - te ho mej en mö - ra så rar, å so - la ho

sken pa him-ma-län*) så klar*), å dä] - Ii söm lju -sa *) »himmalän» och »klar» uttalas med vanligt »spetsigt» (icke tjockt) I-ljud.da - gen ho var. Mitt hjär - te! Hvart tog du vä - gen?

Vid 1 bjuda gossarna inom ringen upp hvar sin flicka och föra henne med höger hand ett hvarf motsols utefter stora ringen. Vid reprisens om- sjungning fortsätta flickorna ensamma motsols. Gossarna, som gjort helt om, springa medsols, tills de vid 2 möta flickorna. Gossen hälsar med bug- ning och fattar flickans båda händer i sina samt kvarhåller dem, under det han går öfver till hennes vänstra sida, hvarpå paret dansar fyra dalsteg motsols utefter stora ringen. Vid 3 omdansning medsols; vid 4 motsols. De flickor, som uppbjudits, stanna inom ringen, gossarna gå ut, och leken börjas på nytt.B. FOLKVISE-DANSER.*)

N:r 95—100.

Skäl me faa liv i dansen, maa kvar og ein som er med, kunna visune so godt, at um han ikkje syng (det skal nok helst vera berre fylgjestevi som vert sungne av alle), känn han vera heilt med elles i minespel og faktir, so han gjenom dansen sin fylgjerdei skiftande huglag i songen. Di meir heilt ein er med i songen, di betre dansar ein. Det er songen som er det fyrste i visedansen.

Hulda Garborg. >Norske folkevisor L> »Norske folkeskrifter 8».

95. En gång i min ungdom.

(Ur Sångdanserna vid Skansens värfest 1904.) Utgångsställning samma som i Ormen långe (se n:r 97!).

En gång i min ung-dom äl - ska - de jag en flic - ka med

re - na och ljuf - va be - hag. Hon lof - te mig tro i lust

och i nöd allt in - till sin ble - ka - ste död. Hej

*) Före afdelningens användande torde ordförklaringarna i slutet af boken noga genomgås.hopp fa - de - ridd - la - de rädd - la - de - rej! Hej hopp fa - de-

ridd - la - de rädd - la - de - rej! Hon lof - te mig tro i lust

och i nöd allt in - till sin ble - ka - ste död.

Vid 1 dansar ringen med färösteg medsols. Vid 2 stannar den, och makarna vända sig mot hvarandra. Gossen fattar flickan om lifvet, och flickan lägger sina händer på hans axlar. Vid 3 omdansning med gigsteg.

Makar bytas, och dansen fortsättes.

96. Kråkvisan.

(Efter Arwidssons »Svenska fornsånger».)

De lekande parvis, i stor ring; låg kedja; rörelse medsols, alla därunder vända inåt. Anm. Stegen tagas till vänster. Vänstra foten flyttas med en tåhäfning åt sidan, höger fot sättes intill; därefter nedåtsänkning.

Bon - den kör - de sig åt tim-mer-skog. Hej och hå, åt

tim - mer-skog! Och där fick han hö -ra, hvar krå - kan gol.

Hej och hå! Tra - la la la la, la la la!125

Vid 1 två steg åt vänster. Vid 2 göra makarna med ett märksteg vänd- ning mot hvarandra. Därunder lyftas gossens högra och flickans vänstra hand (d. v. s. de händer, som efter vändningen äro utåt,) utåt-uppåt. Vid 3 samma handling som vid 1, vid 4 samma som vid 2.

Vid 5 fatta makarna i paren hvarandras högra hand och dansa om ett halft hvarf medsols, så att gossen och flickan komma att byta plats. Vänstra handen i sidan. Vid 6 lossar flickan sin högra hand och slår den vid 7 i

gossens vänstra, hvarpå de förenade händerna till afskedshälsning lyftas utåt-uppåt.

Nu sker byte af makar, och leken tages om igen, under det att näst- följande vers sjunges.

Bonden vände om, körde hem igen. Hej och hå, körde hem igen. »Jag är så rädder, att kråkan biter mej». Hej och hå! Tralalalala, lalala!

Svarade käringen med ena tand: »Aldrig hörde jag kråka bita man».

Bonden satte bågen emot sitt knä. Nu sköt han kråkan ned från träd.

Han satte bågen emot sitt ben. Han sköt den kråkan ned från gren.

Bonden satte bågen emot sin fot. Han sköt den kråkan i hjärterot.

Brådt kom det bud från konungens gård: »Hvad gjorde du med kråkan, du sköt i går?»

»Den kråkan var nyttig till mången god sak; med fjädern täckte jag all min tak.

Och hufvudet tog jag till käppeknapp, och näbbet den tog jag till tunnetapp.

Af huden gjorde jag tolf par skor, förutom de tofflor, jag gaf åt mor.

Och köttet satte jag i baljor och kar, förutom de stekar, jag gaf åt far.

Föttren dem tog jag till dyngegrep, tarmarna tog jag till stockarep.Af skrofvet gjorde jag ett gångande skepp; hej och hå, ett gångande skepp, det likaste, som uppå hafvet gick. Hej och hå! Tralalalala lalala!»

Anm. Leken kan utföras med en såsom försångare. De öfriga del- tagarna instämma då i omkvädet: »Hej och hå, åt timmerskog» o, d. samt vid slutet af hvarje vers: »Hej och hå» o. s. v.

97. Ormen långe.

(Sångtext efter Rub. G:son Bergs öfversättning ur »Norske folkevisor I». »Norske folkeskrifter 8» för Sångdanserna vid Skansens vårfest 1904.)

Parvis i stor ring. Hvar och en tager sin granne till vänster under armen och fattar om hans tumme, hvarefter armarna böjas litet f ramat-uppåt; alla vända sig halft åt vänster, för rörelse medsols. En är försångare.

Vil-jen I lyss-na till kva - det mitt, och vil-jen I tro där-up-

på? Om ko - nung O - lav Trygg-va - son skall nu min vi - sa

gå. Dan - sen glim-mar i sa - len, så dan - som vi i

ringl Gla - da ri - da Nor-ges män till Hil - durs ting.

Ringen rör sig med färösteg medsols. Då försångaren så tycker, går han något inåt ringen. De efterföljande göra som han, när de komma till samma plats. Därigenom uppstår en s. k. ormrörelse (vågrörelse) i hela ringen.127

Utan att släppa sidokamraternas händer vrider sig försångaren medsols under sin upplyftade högra arm och fortsätter sedan utanför ringen, dragande de andra efter sig. På så vis blir ringen af vigvänd, d. v. s. de dansande komma alla att vända ryggen inåt ringen. När försångaren finner lämpligt, vrider han sig motsols tillbaka, så att ringen ånyo blir rättvänd. Under hela tiden dansas färösteg.

För de följande verserna gälla samma regler.

Det byggdes och smiddes på kungens bud en drake vid hafvets strand, Ormen långe, det största skepp, som restes i Norges land. Dansen glimmar etc.

Förgyllande skeno dess stafvar två, och sidorna blänkte blå. Förgyllande glimmade skölden i topp — sagorna säga så.

Konungen sitter i högsätet sitt och talar till sina män: »Nu skola vi segla på sältan sjö, som jag drömde för längesen.»

Karska och glada svarte hans män: »Herre, vi skola dig följa. Med dig vi ej rädas för hårdaste strid eller för brantaste bölja.»

Högvuxen sven från berget sprang,

bar en båge jättelik.

»Jarlen af Ringerike

han sände mig nu till dig.»

Och konungen sade till svennen så med gamman i sin hug: »I sanning skall du säga mig, du gosse, hur kallas du?»

»Ejnar skall du kalla mig, v

väl vet jag spänna bågen. Tambar nämner jag bågen min, dess pil far snabb som lågen.»Så gingo de ned till hafvets strand, väpnade män och gäfva. När skeppet de skjuta ur skjulet ut, träden och markerna bäfva.

Silkessegel de hissa för vind att ut i hafvet gånga. Så är det sagdt, att kungen själf styrde Ormen långe.

98. Per spelmann.

(Norsk sångtext och melodi ur »Norske folkevisor I». »Norske folkeskrifter 8».) Deltagarna ordna sig i stor ring med låg kedja.

Per spelmann han hadde ei einaste ku, Per spelmann han hadde ei einaste ku. Han bytte burt kui, fekk fela igjen, han bytte burt kui, fekk fela igjen! »Du gamle gode fiolin, du fiolin, du fela mi!»

Vid 1 taga alla två steg åt vänster, vid 2 ett steg åt höger, vid 3 åter två steg åt vänster o. s. v. till omkvädet. Därvid flyttas den ena foten på tåspetsen ett kort steg åt sidan, så flyttas den andra på tåspetsen tätt intill, hvarefter man, efter hvart steg åt höger, långsamt sänker hälarna till marken.

Märk! Armarna föras i takt med sången åt vänster, då stegen åt vän- ster tagas, och åt höger, då rörelsen sker ditåt.

Under omkvädet dansas dalsteg.Per spelmann han spela og fela ho lét, saa gutane dansa og gjentune gret. »Du gamle gode» etc.

»Og um eg vert gamall som stein under bru, saa aldri eg byter burt fela i ku.

Og um eg vert gamall som mose paa tre, saa aldri eg byter burt fela i fe.»

Svenska ord.

Per spelman han hade en endaste ko.

Han bytte bort kon sin; fick felan igen.

»Du gamla goda fiolin, du fiolin, du felan min!»

Per spelman han spela, och felan hon lät, så pojkarna dansa och jäntorna grät.

»Och om jag vardt gammal som sten under bro, så aldrig jag bytte bort felan mot ko.

Och om jag vardt gammal som mossa på trä, så aldrig jag bytte bort felan mot fä.»

99. Sven i rosengård.

(Eft. Geijer och Afzelius: »Svenska folkvisor».)

Stor ring; deltagarna hand i hand, låg kedja. Två försångare bredvid hvarandra, den ena modern, den andra sonen; sonen till vänster om modern.

»Hvar har du va - rit så län - ge, du Sven i ro - sen-

gård?» »Jag har va - rit .i stal - let, kä - ra mo - der vår.

I vän - ten mig sent el - ler al - drig.Vid 1 tar ringen under tåhäfning och nedåtsänkning ett steg medsols, vid 2 ytterligare ett, vid 3 ett steg motsols med tåhäfning, vid 4 nedåtsänk- ning. Vid 5 och 6 samt 9 och 10 samma steg som vid 1 och 2, vid 7 och 8 samt 11 och 12 samma som vid 3 och 4.

Armarna föras i vågrörelse, åt samma håll som stegen tagas. Vid 11 lyftas de långsamt uppåt och sänkas vid 12. I omkvädet instämma alla,

»Hvarför är din kläder så blodig, du Sven i rosengård?» — »Hvita fålen sp järnte mig kära moder vår. I vanten mig sent eller aldrig».

Under det att denna och några af de följande verserna sjungas, gå för- sångarna, följda af de öfriga, tvärs öfver ringen och krypa genom en port, bildad af paret midt emot dem. Sonen, följd af sin hälft af ringen, vänder därefter till vänster, och modern, följd af sin hälft, vänder till höger, hvar- på ringen åter bildas.

»Hvarför är din skjorta så blodig?» — »Jag har mördat broder min».

»Hvart skall du då ta vägen?» — »Jag skall rymma af landet.»

»När kommer du tillbaka?» — »När korpen han hvitnar.»

»Och när hvitnar korpen?» — »När fjädern han sjunker.»

»Och när sjunker fjädern? — »När gråsten han flyter.»

»Och när flyter gråsten,

du Sven i rosengård?» —

»Stenen flyter aldrig

kära moder vår.

I vanten, men jag kommer aldrig».100. Åka på isen hala.

(Sångtext efter E. A. Karlfeldts öfversättning ur »Norske folkevisor I», »Norske folkeskrifter 8» för Sångdanserna vid Skansens vårfest 1904.)

De lekande parvis efter hvarandra i flankställning. Makarna, som stå på två stegs afstånd från hvarandra, hålla mellan sig ett band ungefär 1 meter i längd. Detta lyftes så högt som möjligt och bildar en hvalfbåge.

Å - ka på i - sen ha - la med o-skodd häst och yr,

krys - sa i stor-men stri - da med båt, som ing- en styr,

r v

rän - na i kapp, när re - nen på vå - ta drif-vor flyr —

det är en gal - nings gö - ra och man-nens äf - ven - tyr.

Vid sångens början sätta sig alla i rörelse med färösteg. Paret n:r 1 vänder inåt mot de öfriga, sänker bandet till axelhöjd och går, utan att af- bryta dansstegen, med rak och vacker hållning genom hvalfgången. Då paret n:r 2 sålunda kommit främst, vänder det och följer med sänkt band efter paret n:r 1 in i hvalfgången. Paren n:r 3, 4 o. s. v. följa i tur och ordning efter på samma sätt.

Då ett par kommit genom hvalfgången, vänder det helt om, alltjämt med danssteg; båda makarna vända sig därvid utåt, flytta bandet till andra handen och lyfta upp det till hvalfbåge. Då de kommit till ledets ur- sprungliga tät, göra de åter helomvändning inåt och gå för andra gången genom hvalfgången o. s. v., så länge sången varar.132

Gossarna sjunga:

Göra sig grann och fager och färdas så fint och smått, gömma sitt rätta lynne, tills målet väl är nådt, låta dig länge hoppas och svika dig sedan brådt — det har jag hört som oftast skall passa kvinnor godt.

Flickorna sjunga:

Göra sig mör i munnen och fria på narri blott, fresta de stackars flickor till både stort och smått, låta dem sedan fara och le åt deras lott — det har jag hört som oftast skall passa karlar godt.

Gossarna sjunga:

Gå så förnäm och kräsen och byta sin håg hvar dag, kappas om största ståten och köpa af alla slag, låta en annan svida för slika företag — det har jag hört som oftast skall vara kvinnfolkstag.

Flickorna sjunga:

Gå så kavat och skryta och pösa af själfbehag, sitta i dryckeslaget och hänga natt och dag, komma se'n hem och dundra och hota med hugg och slag '—- det har jag hört som oftast skall vara karlars tag.

Före början af nästa vers bildas ring, så att gossarna stå i ena hälften af ringen, flickorna i den andra. Hvar och en sticker därvid sin vänstra hand under högra armen på grannen till vänster och fattar hans hand. Höger armbåge föres något inåt ringen. Ringen rör sig medsols under de två föl- jande verserna, då133

alla sjunga:

Ändå så vill jag säga: Det finns så många slag. Råkar man på det goda, så ser man väl andra drag. Möter ett ärligt hjärta ett lika hjärtelag, ja, då är det ljust i hoppet som sol på en sommardag.

Ja, när de rätta mötas, är allt i sitt rätta lag. Troget på väg de följas i sämja och godt behag. Ungdom och fägring vika, men hjärtat slår friska slag; kärleken håller sin värme och varar till dödens dag.

Då barn utföra leken, torde det vara nog att sjunga endast I, IV, V och VI verserna.Ordförklaringar.

Byta makar: l:o. I stor enkel ring utföres bytet af makar genom att gossen med sin vänstra hand håller fast flickans högra och för henne öfver till sin vänstra sida. Hans maka är nu den flicka, som han har till höger om sig.

2:o. Då paren i stor dubbel ring stå efter hvarandra, sker bytet af makar på så sätt, att den som står i yttre ringen rycker upp jämnsides med den inre i det närmast framför stående paret.

Dalsteg dansas i 3/± takt på följande sätt. Vänstra foten sättes med en stampning i marken på taktens första fjärdedel. Samtidigt därmed svänges högra benet med sträckt knä och vrist till vänster framåt-uppåt. För att underlätta högra benets sväng uppåt göres för ett ögonblick tåhäfning på den vänstra foten. Högra benet föres under taktens sista fjärdedel nedåt för att på andra taktens första fjärdedel sättas i marken. Samtidigt därmed svänges vänstra benet åt höger framåt-uppåt o. s. v. takt efter takt.

Daltitten: gossarna bakom flickorna med händerna på deras axlar; flickorna höftfäste. På stark taktdel göra båda hoppsteg på stället med häl- islagning. Flickan för därvid till att börja med högra foten framåt-utåt och tittar öfver sin högra axel efter gossen. Gossen för samtidigt vänstra foten framåt-utåt och tittar flickan skälmskt i ansiktet. Under nästa takt samma rörelser, men åt motsatt håll. (Anm. Daltitten utföres äfven med gossen främst).

Flanksiällning: deltagarna i ett enkelt, två- eller flerdubbelt led stå vända åt ena flygeln.

Frontställning: deltagarna i ledet stå bredvid hvarandra.

Färösteg eller sexsteg: hvarje gång vänster fot sättes i golfvet göres fot- ombyte, sedan tages ett steg framåt med höger fot och den vänstra föres med en lätt släpning mot golfvet förbi den högra, därpå åter ett fotombyte.

Hand i sidan: knuten hand å höften med tummen bakåt, till skillnad från Hof tf aste, som är grepp om midjan rakt öfver höften.

Hoppsteg är ett märksteg, som utföres så, att man med ett hopp sätter båda fötterna i marken på en gång. Lämpar

sig bra t. ex. i julleken »Nu ä' de' jul igen».

Hopp på stället med hälislagning utföres i 3A takt genom att man på stark taktdel gör ett hopp samt växelvis slår hälarna i golfvet.*Inre* och *yttre fot* talar man om, då två personer stå bredvid hvarandra, t. ex. i utgångsställningen till Klappdansen. Den inre foten är den, som är närmast den medlekande.

Jigsteg eller *sjömanssteg* dansas i 4A eller 2/4 takt. Vänster och höger fot sättes växelvis i marken på fjärdedelarnas första åttondel, och på den andra åttondelen göres ett lätt hopp. Kroppen gör alltid en vaggning åt den stampande fotens håll. Vanligen börjar gossen med vänster, flickan med höger fot.

Kedja: I:o. Två rader lekande mötas, gå i sicksack emellan och förbi hvarandra samt räcka hvarandra växelvis höger och vänster hand eller fatta armkrok, t. ex. i stor enkel ring, då gossarna gå åt ena hållet och flickorna åt det andra; II:o. I stor ring eller på rakt led föra de lekande hand i hand upp händerna a) till axelhöjd (= låg kedja) eller b) till högsta möjliga höjd (= hög kedja).

Långdans: under pågående ringdans släpper anföraren handtaget med den ena af sina sidokamrater och leder deltagarna som sladd i ormrörelser. Förekommer långdansen i byggnad med flera rum eller våningar, kan den lämpligen ringla sig genom alla lokalerna.

Medsols: vändning eller rörelse åt samma håll, som visaren på uret rör sig, till skillnad från

Motsols: vändning eller rörelse i motsatt riktning.

Märksteg: ett starkare markeradt steg.

Omdansning utföres af två personer, sedan de dessförinnan fattat ringstöd (se »Ringstöd» här nedan!). Vid omdansning medsols kröka båda högra armen och sträcka den vänstra; vid omdansning motsols kröka båda vänstra armen och sträcka den högra. I båda fallen sluta sig de dansande intill hvarandra, iakttaga god kroppshållning och föra händer och armbågar till axelhöjd.

Ringstöd: den person, som står vänd emot en annan, fattar med sin högra hand dennes vänstra, med sin vänstra hans högra.

Sexsteg: se »Färösteg» här ofvan!

Sladd: flera personer springa hand i hand efter hvarandra utan att bilda ring.

Snäckan: alla i ledet hand i hand; händerna lyfta till hög kedja. Högra flygelmannen är ledare och springer motsols I:o genom porten mellan ledets andra och tredje man, II:o mellan ledets tredje och fjärde man o. s. v. ledet ut. De öfriga följa i sladd efter honom. *Anm.* Har ledets vänstra flygelman ledningen, sker loppet medsols.

Sparksteg: benen föras växelvis framåt-uppåt med sträckt knä och vrist.

Stjärna: I:o (med tumgrepp) bildas vanligen af *fyra* (hvarannan gosse, hvarannan flicka) på så sätt, att gossarna med vänster hand fatta hvarandras vänstra hand om tummen och flickorna lägga sin vänstra hand på gossarnas (= *vänster* stjärna). I *höger* stjärna fatta deltagarna på samma sätt med höger hand;

II:o (med handledsgrepp) bildas också vanligen af fyra. Man fattar med vänster hand om vänstra handleden på grannen närmast till vänster (= vänsterstjärna) eller gör motsvarande grepp med höger hand (höger stjärna). I alla stjärnor göra gossarna med ledig hand höftfäste; flickorna hafva ledig hand i sidan eller fatta nätt i kjolen med den.

Trestegsdans (= tretaktssteg): ett vanligt springsteg på stark taktdel, omedelbart efterföljdt af tvenne kortare.

Urverket: två personer fatta ringstöd (se ofvan!), böja sig något framåt och vrida sig samtidigt, den ena med-, den andra motsols.

Utfall: vänster eller höger fot tager ett stort steg framåt-utåt. Knäet böjes och kroppstyngden öfverflyttas på det

framsatta benet. Hufvudet, bålen och det andra benet komma därvid i rät linje. *Anm.* Göres utfall af stor ring hand i hand föras händerna vid utfallet upp till låg kedja, annars höftfäste.

Utgångsställning kallas den ställning, ett par innehar vid början af en lek.

-

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Sid.

SÅNGLEKAR.

A. Egentliga lekar.

I. Närmast för barn.

N:r

II. För barn och ungdom.

III. Närmast för ungdom.

B. Folkvisedanser.

_